

Mara Kraaijenbrink | 3360539

Dialectvergangenheid

Een scriptie over het al dan niet veranderen van het dialect dat wordt gesproken in Renesse

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1: Samenvatting	3
2: Inleiding	4
2.1 Renesse	4
2.2 Opbouw	4
3: Methodologisch kader	5
3.1 Syntactische atlas van de Nederlandse dialecten	5
3.2 Methodologie	5
3.3 Probleem en oplossing in methodologie	8
3.4 Informanten.	10
4: Onderzoek	11
4.1 Deviaties in mijn onderzoek	11
4.1.1 Selectie van de informanten	11
4.1.2 Gebruik van een geluidsopname	11
4.1.3 Gebruik van een Olympus-recorder	11
4.2 Verloop van het onderzoek.	11
4.2.1 Het selecteren van informanten	11
4.2.2 Het inspreken van het interview	12
4.2.3 Het verloop van het interview	13
5: Resultaten en Conclusies	14
5.1 Inleiding	14
5.2 Voorkomstvragen	14
5.3 Gebruikelijkheidsvragen	17
5.4 Vertaalzinnen	17
5.5 Conclusie	21
6: Discussie	22
Bibliografie	23
Bijlagen	24

1. Samenvatting

In dit eindwerkstuk doe ik verslag van mijn onderzoek naar het verdwijnen van het dialect dat wordt gesproken in Renesse. Mijn onderzoek bouwt voort op het SAND-project: een grootschalig dialect-syntaxisproject waarin meer dan 100 syntactische variabelen werden vergeleken in 267 Nederlandse dialecten, en waarvan de resultaten werden gepubliceerd in een tweedelige atlas die kan dienen als hulpmiddel bij linguïstisch onderzoek.

In de SAND-database bevinden zich data uit Renesse van tien jaar geleden. Deze data leg ik naast de data die ik zelf heb verworven in mijn onderzoek. Dit onderzoek bestond uit een interview waarin twee informanten een grote selectie zinnen kregen aangeboden en daarbij telkens antwoord moesten geven op één uit drie vragen: in sommige gevallen moesten de informanten de zin vertalen, in sommige gevallen hoefden ze slechts te kiezen tussen '*komt wel voor*' en '*komt niet voor*' en heel af en toe moesten de informanten beredeneren of de zin veel of juist weinig werd gebruikt.

Bij het vergelijken van de vragenlijsten uit 2012 en 2002, kijk ik steeds naar daar waar de antwoorden uit de oude en nieuwe data van elkaar verschillen. Vervolgens beredeneer ik welke van de twee antwoorden dichterbij het Standaardnederlands ligt, waarvan ik de scores bijhoud in een puntentelling. Uiteindelijk zal blijken dat de antwoorden weliswaar van elkaar verschillen, maar dat in veel gevallen beide antwoorden mogelijk zijn in het Standaardnederlands. Daardoor zal ik uiteindelijk moeten concluderen dat het dialect in de afgelopen tien jaar niet *meer* op het Standaardnederlands is gaan lijken.

2. Inleiding

2.1 Renesse

Renesse is een dorpje op de kop van Schouwen dat slechts 1400 inwoners telt. In de zomermaanden vertoeven er bovenop dat geringe aantal echter ook zo'n 75000 binnen- en buitenlandse toeristen, die soms een korte week, maar soms ook een aantal maanden lang in het dorp verblijven. Naast deze seizoensgasten is er ook een groep die, bijvoorbeeld in het bezit van een chalet of stacaravan, ook buiten de zomermaanden naar Renesse komt: bijvoorbeeld in de weekenden en schoolvakanties. Tot slot is er nog de belangrijkste groep: zij die, soms na jaren toerist te zijn geweest, besluiten om een huis in het dorp te kopen en zich permanent in de gemeenschap te vestigen. Op die manier belanden er in de kern van 1400 inwoners steeds meer mensen die niet uit Renesse, en soms zelfs niet uit de omgeving komen, maar met hun niet-Renessese spraak een grote invloed uitoefenen op het dialect dat hier van oorsprong gesproken wordt.

De groep zogenaamde 'Importrenessenaren' wordt echter niet alleen gevormd door voormalig toeristen: ook eilandbewoners uit omliggende dorpen vestigen zich graag in de badplaats. Hun beweegredenen zijn gedeeltelijk gebaseerd op de factoren die ook toeristen naar het dorp drijven (naar het strand fietsen duurt nooit langer dan tien minuten, 's zomers slaapt het dorp nooit, de natuur biedt ruimte tot ontspanning etc.) maar er zijn ook andere voordelen: Renesse biedt vanwege het toerisme een vrij hoge werkgelegenheid, naar Rotterdam kan binnen een uur heen en weer geforensd worden en voor een dorp van zo'n kleine omvang zijn er opmerkelijk veel voorzieningen. De voornaamste reden waarom Renesse qua inwoners zo divers is, lijkt echter het huwelijk te zijn: veel Renessenaren trouwen iemand van buiten hun dorp, maar blijven wonen waar zij geboren zijn.

Deze diversiteit oefent veel invloed uit op het dialect dat van oorsprong in het dorp gesproken wordt. Ik vroeg me af in welke mate ons dialect aan het veranderen is en of je al veranderingen kunt zien na de relatief korte periode van tien jaar.

Voor mijn scriptie onderzoek ik derhalve of het dialect dat in Renesse gesproken wordt in de loop der tijd meer op het Standaardnederlands gaat lijken. Hiermee bouw ik voort op het SAND-project, een grootschalig dialect-syntaxisproject waarin meer dan 100 syntactische variabelen werden vergeleken in 267 Nederlandse dialecten (Barbiers, 2009) en waarvan de resultaten werden gepubliceerd in een tweedelige atlas.

2.2 Opbouw

In sectie 3 zal ik allereerst uitgebreid ingaan op het SAND-project zoals dat werd uitgevoerd in 2005, en waarop mijn onderzoek gebaseerd is. Achtereenvolgens zal ik een korte samenvatting van het project geven, ingaan op de opbouw van het onderzoek, behandelen hoe er binnen het SAND-project is omgesprongen met methodologische problemen en aangeven hoe de informanten zijn geworven en geselecteerd.

In sectie 4 zal ik vervolgens mijn onderzoeksmethode opzetten en toelichten. Eerst zal ik toelichting geven bij de punten waarop ik in mijn eigen onderzoek ben afgeweken van het SAND-project. Vervolgens zal ik stap voor stap verslag doen van mijn onderzoek en de keuzes die ik daarin gemaakt heb.

In sectie 5 zal ik daarna de resultaten van mijn onderzoek op een rijtje zetten en die vergelijken met geschreven data van zo'n tien jaar geleden. Uit de overeenkomsten en verschillen tussen deze data zal ik daarop een aantal conclusies trekken. In sectie 6 zal ik tot slot de resultaten bediscussiëren.

3. Methodologisch kader

3.1 Syntactische atlas van de Nederlandse dialecten

Aan het begin van dit millennium werd er een grootschalig dialect-syntaxisproject uitgevoerd in het Nederlandstalig gebied, waarin meer dan 100 syntactische variabelen werden vergeleken in 267 Nederlandse dialecten (zie Barbiers (2009)) en waarvan de resultaten werden gepubliceerd in een tweedelige atlas. In dit SAND-project spanden verschillende dialectologische, sociolinguïstische en generatief-syntactische onderzoekers in Nederland en het Nederlandstalige deel van België samen om de geografische verspreiding van syntactische variatie in de Nederlandse dialecten visueel weer te geven (zie Cornips & Jongenburger (2001)). Het doel van het project was tweeledig:

- 1) Het creëren van een elektronische atlas die kan dienen als hulpmiddel bij linguïstisch onderzoek.
- 2) Een meer traditioneel geprinte atlas produceren die de syntactische variatie in de Nederlandse dialecten visualiseert. Iedere kaart in de atlas bevat een linguïstische beschrijving van specifieke syntactische variabelen, een discussie over de aangetoonde geografische verspreiding en een bibliografie.
(Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

De voornaamste reden dat de dynamische atlas werd ontwikkeld, is om onderzoek naar syntactische microvariatie vanuit verschillende perspectieven te kunnen ondersteunen, onder andere theoretisch, typologisch, geolinguïstisch en historisch. Omdat het corpus de originele gesproken data bevat, is het ook een perfect instrument voor morfologisch, fonologisch en fonetisch onderzoek. Het corpus kan ook educatieve doeleinden ten goede komen, omdat het studenten de mogelijkheid geeft ervaring op te doen in syntactisch en andersoortig linguïstisch onderzoek. Tot slot kan het corpus worden gebruikt bij forensisch onderzoek, bijvoorbeeld om een verdachte te lokaliseren aan de hand van zijn spraak (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

3.2 Methodologie

Het artikel van Cornips en Jongenburger (2001) richt zich op de verschillende elicitatietechnieken die zijn gebruikt bij het verzamelen van data voor het SAND-project. Zij beschrijven dat de methodologie uit vier stappen bestaat, maar Barbiers, Cornips en Kunst (2007) geven in hun artikel aan dat er nog een vijfde stap bestond, namelijk de telefooninterviews. Hieronder volgt zodoende samenvatting van de vier stappen die Cornips en Jongenburger geven, aangevuld met informatie uit zowel Barbiers, Cornips en Kunst (2007) als Cornips en Poletto (2005).

Stap 1: Literatuurstudie

Allereerst werden alle publicaties over Nederlandse dialectsyntax ingevoerd in een database op het internet. Op basis van de syntactische verschijnselen die in deze literatuur beschreven stond, werd een uitgebreide vragenlijst opgesteld (zie Cornips & Jongenburger (2001)).

Stap 2: Schriftelijke vragenlijst

De vragenlijst bestond uit 424 vragen en werd opgestuurd naar 850 informanten die waren verbonden aan het Meertens-Instituut. Van de 850 informanten die een vragenlijst ontvingen, stuurden er 368 (43%) een ingevuld exemplaar terug (zie Cornips & Jongenburger (2001)).

In de vragenlijst werd gebruik gemaakt van vijf verschillende elicitatie-technieken, met als doel de verspreiding van syntactische variabelen op een systematische manier te kunnen onderzoeken. De elicitatietechnieken kwamen in vijf verschillende vraagstellingen terug:

- (i) Indirecte grammaticaliteitsoordelen van het soort: “komt deze variant voor in uw dialect, ja of nee?” In de vragenlijst waren 61 vragen van dit type opgenomen.

- (ii) Indirecte grammaticaliteitsoordelen in combinatie met een vijfpuntsschaal, waarbij de informanten moesten aangeven hoe zeldzaam (1) of hoe veelvoorkomend (5) een bepaald verbaal cluster in hun dialect is. In de vragenlijst waren 89 vragen van dit type opgenomen.
- (iii) Vertaalopdrachten van het soort: “Zou u de volgende zin(nen) in uw dialect kunnen vertalen?” In de vragenlijst waren 145 vragen van dit type opgenomen.
- (iv) Vertalen in combinatie met het aanvinken van de juiste vertaling, waarbij de informant een zin uit zijn dialect kreeg aangeboden en zijn voorkeur tussen twee mogelijke vertalingen in het Standaardnederlands moest aangeven. In de vragenlijst waren 23 vragen van dit type opgenomen.
- (v) Het invullen van leegtes, waarbij de informant het juiste functiewoord uit zijn dialect in een zin moet invullen.
(Cornips & Jongenburger (2001)).

Er is bewust voor gekozen om de dialectsprekers op een indirecte manier naar hun grammaticaliteitsoordelen te vragen. De reden daarvoor was dat een directe bevraging vaak wordt gezien als een factor die 'verkeerde' antwoorden bevordert: de informant is dan geneigd om een antwoord in de richting van de standaardnorm te geven, of in de richting van de vorm die prestige heeft, 'correct' is, anders dan de variant die hijzelf gebruikt (zie Cornips & Jongenburger (2001)).

De vragenlijsten waren over het algemeen identiek aan elkaar, maar werden in sommige gevallen aangepast aan de plaats van afname door in bepaalde vragen specifieke aspecten van een dialect op te nemen, zoals subjectverdubbeling. De vragenlijst werd in alle gevallen aangeboden in het Standaardnederlands (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

De vragenlijst fungeerde als een pilot study om te kijken in hoeverre dialecten op syntactisch niveau variëren en om een eerste indruk te krijgen van de geografische verspreiding van syntactische sleutelvarianten (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)). Ook kunnen schriftelijke vragenlijsten handig zijn bij het indiceren van dialectale voorkeuren op syntactisch niveau en hebben ze als voordeel dat je in korte tijd veel data kunt verzamelen afkomstig uit een grote regio. Tevens kan het als onderzoeker handig zijn om zowel de verzameling als de analyse van de data te kunnen standaardiseren (zie Cornips & Jongenburger (2001)).

De schriftelijke methode heeft echter ook een aantal nadelen. Cornips en Jongenburger (2001) noemen (i) het herhalingseffect; (ii) het als ongrammaticaal beoordelen van syntactische constructies op basis van lexicale items of wereldkennis en (iii) het feit dat geschreven vormen altijd worden beïnvloed door schoolkennis. Om deze redenen is de data die werd verkregen met behulp van de vragenlijst niet direct voor de atlas gebruikt, maar dienden ze slechts ter voorbereiding op het mondelinge veldwerk.

Stap 3: Mondeling veldwerk

Op basis van de door de vragenlijst verkregen gegevens betreffende de verspreiding van de verschillende syntactische variabelen, werden er interviews voorbereid met dialectsprekers uit 250 plaatsen verspreid over het Nederlandstalige gebied. Voor iedere variabele die moest worden onderzocht, werd een passende test vervaardigd. Vragen over verschijnselen die niet voorkomen in een bepaalde regio, konden in die plaatsen worden uitgesloten van het interview (zie Cornips & Jongenburger (2001)).

De interviews werden afgenomen in de lokale dialectvariant. Er is bewust voor gekozen om de interviews *niet* af te nemen in de standaardtaal omdat een informant veelal de neiging heeft om te accommoderen aan de spraak van een 'vreemde' interviewer. Om deze reden moest er in de meeste gevallen gebruik worden gemaakt van een assistent. Deze assistent had altijd hetzelfde sociale profiel als de informant wat betreft leeftijd, socio-economische achtergrond en nationaliteit en kwam bovenal uit dezelfde gemeenschap, waardoor hij zoveel mogelijk hetzelfde dialect sprak

als de informant. De assistent werd vooraf geïnstrueerd om de interviewsessie te beginnen met een informeel gesprekje in het dialect, en om gaandeweg het interview geen enkele keer van deze code af te wijken, zodat het Standaardnederlands geen kans zou zien het interview in te sluipen (zie Cornips & Poletto (2005)). Het doel van deze tien-minuten-gesprekjes was daarnaast om een natuurlijke en ontspannen sfeer te creëren, zodat de onderzoeker er zeker van kon zijn dat de informant zijn dialect precies zo zou spreken tijdens het interview als hij in het dagelijks leven doet. De opnamen die zijn gemaakt van deze dialogen, maken tevens deel uit van het gesproken gedeelte van het corpus (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

De interviews bestonden uit vier verschillende taakgedeelten:

- (i) Vertaaltaak, waarbij de informant werd geacht Standaardnederlandse zinnestelsels naar zijn dialect te vertalen.
- (ii) Aanvultaak, waarbij de informant zinnestelsels moest afmaken waarvan de eerste helft door de assistent gegeven was.
- (iii) Betekenistaak, waarbij de informant de juiste betekenis van een zin moest geven.
- (iv) Herhalingstaak, waarbij de informant een zin, gegeven door de assistent, in zijn geheel diende te herhalen. De zinnen waren extreem lang, waardoor de informant wel terug *moest* vallen op zijn eigen grammatica om de zin te reconstrueren.
(Cornips & Jongenburger (2001)).

De interviews werden opgenomen met DAT-recorders, waarna de opnamen werden ingelezen in de computer met het systeem Sadie DAW. De frequentie van de data was 44.1 kHz, 16 bits. Deze waarden werden gekozen om een geluidskwaliteit te garanderen die hoog genoeg was om fonetisch onderzoek mogelijk te maken (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

De data die voortkwamen uit de interviews lagen uiteindelijk ten grondslag aan de atlas (zie Cornips & Jongenburger (2001)) en vormen het hart van de database, omdat er wordt verondersteld dat de methodologie die is toegepast in de interviews de meest betrouwbare data oplevert (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

Stap 4: Telefooninterviews

De telefoongesprekken werden gevoerd om sommige vragen uit de interviews opnieuw te stellen, in de gevallen waar de informant geen bruikbaar antwoord had geproduceerd. Daarnaast werd er soms een aantal nieuwe vragen gesteld, bijvoorbeeld om sommige paradigma's compleet te maken (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

Stap 5: Visuele presentatie

De syntactische data die werden verzameld tijdens de interviews, werden ingevoerd in een database die, gelinkt met een cartografisch systeem, een visualisatie kon maken van de verspreiding van de onderzochte syntactische verschijnselen (zie Cornips & Jongenburger (2001)).

De transcriptie van de opnamen werd uitgevoerd in het programma Praat (<http://www.fon.hum.uva.nl/praat/>). Praat is voornamelijk bedoeld als instrument voor fonetisch onderzoek, maar ook bij het maken van transcripties kan het een bruikbaar programma zijn: zo is het mogelijk om geluidsfragmenten en bijbehorende transcripties naast elkaar te leggen, waardoor een zoekactie behalve het juiste transcript ook direct het corresponderende geluidsfragment kan vinden. Ook is het mogelijk om de transcripten te verdelen over verschillende tiers, waardoor de bijdragen van informanten gemakkelijk kunnen worden gescheiden (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

In het SAND-project zijn aparte tiers gebruikt voor:

- (i) De spraak van de eerste informant;

- (ii) De spraak van de tweede informant;
- (iii) De spraak van de veldwerker;
- (iv) Opmerkingen van de onderzoeker die de transcripten maakte, waaronder metalinguïstische informatie waaronder codes die verwijzen naar de locatie van het interview, de twee informanten en de veldwerker;
- (v) Clitic clusters.
(Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

Iedere vraag en ieder antwoord werd voorzien van een speciale code die het mogelijk moest maken om binnen de database naar een specifieke vraag of antwoord te zoeken. Woorden werden getranscribeerd volgens de Standaardnederlandse Orthografie, abstraherend van klankverschillen. Een genormaliseerde transcriptie heeft een aantal voordelen, waaronder:

- (i) Uniforme spelling in alle dialecten;
- (ii) Het wordt mogelijk om een automatische pre-tagger te gebruiken;
- (iii) Het wordt mogelijk om automatische lemmatisering te gebruiken;
- (iv) Zoekacties leiden tot een meer compleet resultaat.
(Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

Clitic clusters kregen een speciale behandeling in de transcriptie omdat in dit geval de orthografische conventies van het Standaardnederlands moesten worden omzeild. Er is vaak een uitgebreide analyse voor nodig om de juiste segmentatie van clitic clusters te vinden, wat het gehele systeem van het relevante dialect in ogenschouw neemt. Het transcriberen van clusters als gehelen heeft echter ook nadelen, voornamelijk omdat het in dat geval lastiger wordt om de losse morfemen te vinden met behulp van een zoekopdracht. Daarnaast is het zo dat onderzoekers die in een bepaald dialectgebied werken vaak waardevolle intuïties hebben wat de segmentatie van clusters betreft. Om die reden is besloten dat de transcripten zowel ongelede als gelede weergaven van clitic clusters moesten bevatten (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

Andere gevallen waarin de orthografische conventies moesten worden omzeild, zijn scheidbare partikelwerkwoorden zoals 'opeten', pronominale preposities zoals 'daarmee' en prepositie-complementeerdercollocaties zoals 'voordat'. In al deze gevallen schrijft de Nederlandse orthografie voor dat de twee morfemen als één woord geschreven moeten worden, maar in het SAND-project is ervoor gekozen om deze woorden te splitsen. Op deze manier wordt het automatisch taggen en het zoeken in de database een stuk gemakkelijker (zie Barbiers, Cornips & Kunst (2007)).

3.3 Probleem en oplossing in methodologie

De methode om op basis van de welgevormdheidsoordelen van een set informanten geïdealiseerde idiolecten onderzoek te doen, heeft een indrukwekkende hoeveelheid nieuwe data, generalisaties en inzichten voortgebracht, vooral omdat deze methode abstraheert van allerlei soorten empirische complicaties. Desondanks is de methode sterk bekritiseerd, met name omdat hij onder anderen methodologische strengheid en empirische dekking tekort zou komen, waardoor er zelfs af en toe getwijfeld wordt aan de geldigheid van data en generalisaties. Barbiers (2009) noemt een aantal sleutelproblemen en de manier waarop ze in het SAND-project zoveel mogelijk zijn opgelost. Hieronder zal ik deze punten samengevat herhalen.

- (i) Empirische basis: de hoeveelheid welgevormdheidsoordelen, informanten of taalvarianten is vaak te laag om betrouwbare generalisaties en correlaties te formuleren en om hypothesen te testen. Om er zeker van te zijn dat de hoeveelheid informanten en oordelen groot genoeg was, zijn er in het SAND-project interviews afgenomen op 267 verschillende locaties met

een redelijkerwijs gelijke verspreiding over Nederland, België en Frankrijk, en met tenminste twee informanten op iedere locatie. De selectie van de informanten was gebaseerd op de eisen die zullen worden genoemd in sectie 3.4. Op deze manier werden potentiële sociolinguïstische stoorzenders zoveel mogelijk weggefilterd.

- (ii) Onenigheid wat welgevormdheidsoordelen betreft: Sprekers van dezelfde taal kunnen het soms oneens zijn over een welgevormdheidsoordeel. Als een analyse is gebaseerd op de welgevormdheidsoordelen van spreker A en dit wordt tegengesproken door de welgevormdheidsoordelen van spreker B, dan is dit een probleem voor de analyse. Het kan zijn dat spreker B een variant van de taal spreekt die anders is dan die van spreker A. Hoe hiermee is omgegaan in het SAND-project, wordt door Barbiers niet gezegd.
- (iii) Meertaligheid en accommodatie: In veel taalgebieden zijn dialectsprekers meertalig. Naast hun dialect spreken ze de gerelateerde standaardvariëteit en een tussenliggende vorm (regiolect). Barbiers stelt dat het welbekend is dat een interviewsetting waarin de onderzoeker zijn vragen in de standaardtaal vraagt, vaak accommodatie tot gevolg heeft. Omdat een spreker kan switchen tussen dialect, regiolect en standaardtaal zonder dat de onderzoeker dit doorheeft, loopt de laatste het risico om ten onrechte aan te nemen dat twee of meer syntactische eigenschappen tot één en dezelfde taalvariant behoren. Om het probleem van tweetaligheid, code-switching en accommodatie aan te pakken werden de interviews in het SAND-project gehouden in het locale dialect: de ene dialectspreker interviewde de ander. De veldwerker deed niet actief mee aan het interview. Waar mogelijk werd een testzinnetje aangeboden in het locale dialect om er zeker van te zijn dat een zin niet werd afgewezen op fonologische of lexicale gronden.
- (iv) Normativiteit: bij het onderzoeken van sommige taalverschijnselen is het onduidelijk of het welgevormdheidsoordeel van de informant een echt welgevormdheidsoordeel is of enkel de toepassing van een normatieve regel. Barbiers stelt dat het zo is dat in dialectonderzoek de kans op normatieve invloeden aanzienlijk minder is dan in onderzoek naar standaardtaal omdat voor de meeste Nederlandse dialecten geldt dat er geen normen zijn vastgelegd in grammatica's, woordenboeken en schoolmethodes. Om normatieve oordelen verder te vermijden, is in het SAND-project nooit gevraagd of een zin goed of fout was, maar eerder of de zin wel of niet voorkomt in het dialect.
- (v) Gradaties van oordelen: welgevormdheidsoordelen zijn vaak niet absoluut maar gradueel. Om die reden zijn er in het SAND-project tussenliggende niveaus van welgevormdheid onderscheiden: zo kon de informant kiezen tussen ?, ?? en *? in plaats van alleen *. Om het probleem met gradaties van oordelen aan te pakken, hebben de onderzoekers binnen het SAND-project gewerkt met relatieve oordelen als ze wisten dat er meer dan één variant van een constructie was en hebben ze de informanten gevraagd om de veelvoorkomendheid van iedere variant op een schaal van 1 op 5 aan te geven.
- (vi) Ongrammaticaal vs. Ongerealiseerd: Als een informant stelt dat een bepaalde structuur niet mogelijk is in zijn taalvariant, is de interpretatie hiervan doorgaans dat de structuur wordt uitgesloten door zijn grammaticale systeem. Een alternatieve interpretatie kan zijn dat de structuur wel wordt toegestaan door het grammaticale systeem, maar dat hij simpelweg niet voorkomt.
- (vii) Gerapporteerd vs. Werkelijk taalgedrag: er kan een discrepantie bestaan tussen welgevormdheidsoordelen en daadwerkelijk taalgebruik. Een groot deel van dat probleem kan worden opgelost door de analyse van grote sets van welgevormdheidsoordelen te combineren met de analyse van tekst en spraakcorpora. In het SAND-project is deze methode toegepast. (Barbiers (2009)).

3.4 Informanten

In het ontwerp van dialectatlasprojecten moeten alle andere factoren die de syntactische variatie eventueel zouden kunnen beïnvloeden, zoals sociale dimensies, zo onveranderlijk mogelijk worden gehouden. Om die reden waren in het SAND-project:

- (i) alle informanten moedertaalsprekers van hun locale dialect;
 - (ii) zowel de informant zelf als zijn ouders geboren in de betreffende gemeenschap en hadden zij daar gewoond tot hun volwassenheid;
 - (iii) de informanten niet langer dan zeven jaar uit hun gemeenschap geweest;
 - (iv) de informanten sprekers van hun dialect in verschillende functionele domeinen;
 - (v) de informanten deel van de middel-lage sociale klasse en;
 - (vi) de informanten tussen de 55 en 70 jaar oud.
- (Cornips & Poletto (2005)).

Goede informanten zijn in staat om zich te focussen op het syntactische niveau van hun dialect en tevens om storing van de standaardvariant aan de ene kant en een conservatieve dialectvorm aan de andere kant te vermijden. Informanten die het dialect van jongeren of het dialect zoals het vandaag de dag gesproken wordt als 'verkeerd' beschouwen, werden uitgesloten van het onderzoek. Ook informanten die de standaardconstructie altijd direct naar hun dialect kopiëren, werden uitgesloten (zie Cornips & Poletto (2005)).

De informanten die meewerkten aan het SAND-project, zijn 'professionals' – dat wil zeggen: ieder van hen vult ieder jaar minstens één vragenlijst van het Meertens-Instituut in (zie Cornips & Jongenburger (2001)).

4: Onderzoek

4.1 Deviaties in mijn onderzoek

Mijn onderzoeksmethode is grotendeels hetzelfde als de onderzoeksmethode die is gebruikt voor het originele SAND-project, maar wijkt op een aantal punten af. Hieronder zal ik kort samenvatten welke punten dat zijn en wat mijn beweegredenen zijn geweest om op deze punten af te wijken van de originele methode.

4.1.1 Selectie van de informanten

Om alle andere factoren die de syntactische variatie eventueel zouden kunnen beïnvloeden zo onveranderlijk mogelijk te houden, waren in het SAND-project:

- (i) alle informanten moedertaalsprekers van hun locale dialect;
 - (ii) zowel de informant zelf als zijn ouders geboren in de betreffende gemeenschap en hadden zij daar gewoond tot hun volwassenheid;
 - (iii) de informanten niet langer dan zeven jaar uit hun gemeenschap geweest;
 - (iv) de informanten sprekers van hun dialect in verschillende functionele domeinen;
 - (v) de informanten deel van de middel-lage sociale klasse en;
 - (vi) de informanten tussen de 55 en 70 jaar oud.
- (Cornips & Poletto, 2005)

Omdat, zoals ik in de inleiding reeds heb verteld, Renesse maar een klein dorp is waarvan de overgrote meerderheid van buiten het dorp komt, was het zeer lastig om informanten te vinden die aan alle eisen voldeden. Uiteindelijk heb ik er daarom voor gekozen om punt (i) en (ii) als belangrijkste eisen aan te houden; het feit dat de informant een moedertaalspreker is, leek mij immers het meest van belang. Met het aanhouden van deze selectiecriteria vond ik minder dan tien (!) geschikte informanten, waar ik uiteindelijk twee personen uit heb gekozen die toevalligerwijs ook aan criteria iv en v voldeden. In sectie 4.2.1 zal ik verder op (de zoektocht naar) mijn informanten ingaan.

4.1.2 Gebruik van een geluidsopname

Ondanks dat er in de theorie werd gesproken over het gebruik van een aparte tolk, heb ik er op aanraden van mijn scriptiebegeleidster voor gekozen om het anders aan te pakken. Zij raadde me aan om één van mijn informanten op te leiden tot mede-interviewer en samen met haar een gesproken opname te maken van de vragenlijst, zodat ik die tijdens het interview simpelweg zou kunnen laten afspelen en geen tolk nodig zou hebben. Hoe dit in zijn werk ging, zal ik beschrijven in sectie 4.2.2.

4.1.3 Gebruik van een Olympus-recorder

Bij het uitvoeren van het SAND-project is voor de opnamen van de interviews gebruik gemaakt van DAT-recorders. Aangezien het CIM (Centrum voor Informatisering en Mediagebruik) in Utrecht deze niet meer te leen heeft, heb ik in mijn onderzoek gebruik gemaakt van een Olympus VN-1100PC, die daar wel voorhanden was. Deze is kwalitatief minder goed dan de DAT-recorder, maar levert desalniettemin opnamen op die goed genoeg zijn voor verder onderzoek.

4.2 Verloop van het onderzoek

4.2.1 Het selecteren van informanten

Het vinden van informanten was het lastigste gedeelte van mijn onderzoek. Door de jaren heen zijn er veel Renessenaren getrouwd met mensen die van buiten het dorp kwamen en zodoende een heel andere vorm van het Zeeuws spraken – of het dialect soms zelfs helemaal niet meester waren. Hun kinderen spraken weliswaar dialect, maar de kans is groot dat dit een mengvorm was, te wijten aan

het feit dat ze input kregen uit twee verschillende vormen dialect. Er zijn zodoende genoeg geboren en getogen Renessenaren, maar wanneer men ook alle andere criteria die het SAND-project stelt in ogenschouw neemt, zoals dat beide ouders moedertaalspreker van het dialect moeten zijn, wordt het verhaal een stuk ingewikkelder.

Toen ik te rade ging bij Jan van den Hoek (die voor zijn pensioen de eigenaar van de dorpssupermarkt was en zodoende veel dorpingen kent) kreeg ik in de gaten dat het vrijwel onmogelijk was om twee proefpersonen te vinden die aan alle eisen zouden voldoen. Ik besloot me daarom te focussen op de eerste twee criteria:

- (i) alle informanten zijn moedertaalsprekers van hun locale dialect;
 - (ii) zowel de informant zelf als zijn ouders zijn geboren in de betreffende gemeenschap en hadden daar gewoond tot hun volwassenheid.
- (Cornips & Poletto, 2005)

Deze keuze maakte ik omdat ik moedertaligheid het belangrijkste achtte. Het kan zo zijn dat een kind een mengvorm tussen twee dialecten creëert als hij op jonge leeftijd input krijgt van zowel zijn Renessese vader als zijn Nieuwerkerkse moeder, en voor mijn onderzoek wilde ik enkel het *pure* dialect van Renesse onderzoeken, voor zover dat nog bestaat. De leeftijdsgrens was het eerste criterium dat ik liet varen, omdat ik het nodeloos vond om de kleine groep informanten die ik zou vinden ook nog eens een leeftijdsgrens op te leggen.

Bij het vinden van informanten heb ik veel hulp gehad. In de eerder genoemde dorps-supermarkt heb ik een *'Proefpersonen Gezocht'*-poster opgehangen waarmee ik helaas niet direct informanten wierf, maar wel onder de aandacht bracht dat ik aan mijn bachelorscriptie bezig was en daar 'echte' Renessenaren voor zocht. De poster wekte veel belangstelling en in de dagen daarop kreeg ik vanuit verschillende hoeken een aantal suggesties voor mensen die als proefpersoon zouden kunnen dienen. Met deze lijst potentiële informanten ben ik vervolgens naar Henk Blom gegaan; een man die vroeger schoolmeester was en, net als Jan van den Hoek, veel Renessenaren kent. Met zijn hulp hield ik een lijstje over met daarop vier namen waarvan we zeker wisten dat van deze mensen beide ouders uit Renesse kwamen. Meteen die middag ben ik bij deze mensen langs gegaan; twee daarvan waren bereid mijn informant te zijn.

Mijn beide informanten zijn geboren en getogen in Renesse, evenals hun ouders. Zodoende zijn zij moedertaalsprekers van het dialect. Marja van der Cingel-Dorreman, verder in dit onderzoek aangeduid als Informant 1, heeft vanaf 1998 een aantal jaar in Scharendijke gewoond, maar is in 2009 teruggekeerd naar haar geboorteplaats. Haar ouders zijn wel altijd in Renesse blijven wonen. Ze is huisvrouw, 54 jaar oud en heeft de Mavo en Huishoudschool afgerond.

Siem de Feiter, verder in dit onderzoek aangeduid als Informant 2, heeft nooit ergens anders gewoond dan in Renesse. Ook zijn ouders hebben het dorp nooit verlaten. Siem is 79 jaar oud, was vroeger timmerman en heeft de technische school gedaan.

4.2.2 Het inspreken van het interview

Zoals ik in sectie 4.1.2 al aangaf, heb ik ervoor gekozen om in plaats van het inschakelen van een tolk één van mijn informanten op te leiden tot tolk en het interview in te spreken. Voor het inspreken van het interview heb ik gekozen voor Informant 1, omdat zij qua leeftijd het dichtst bij de door het SAND-project gestelde eis zit. Mijn informant nam de vraagstellingen, voorkomstzinnen en gebruikelijkheidszinnen voor haar rekening en sprak die in in haar dialect; ikzelf heb later de vraagnummers en vertaalzinnen in het Standaardnederlands ingesproken. Beide geluidsopnamen maakte ik met mijn foto- en videocamera, omdat die van de tot mij beschikbare apparatuur de beste kwaliteit levert.

De spraakopnamen voerde ik in in het videobewerkingsprogramma Sony Vegas Pro. De fragmenten waarin mijn informant zich versprak en de fragmenten waarna mijn informant zichzelf

later verbeterde, knipte ik uit de opname en vervolgens zette ik alle fragmenten in de juiste volgorde. Wat resulteerde, was een duidelijke opname van de vragenlijst die ik tijdens het daadwerkelijke interview zou kunnen afspelen, pauzeren en desgewenst gemakkelijk zou kunnen terugspoelen naar een specifieke vraag.

4.2.3 Het verloop van het interview

Het interview vond plaats op 31 januari 2012. In telefonisch overleg kozen we als locatie het huis van Informant 1, omdat zij over de meeste ruimte beschikt en we bij haar thuis, in de afwezigheid van haar echtgenoot, in alle rust het interview konden afnemen.

Voorafgaand aan het interview zette ik mijn apparatuur klaar (een laptop, twee boxen en de recorder van het CIM) en vertelde ik de informanten kort iets over het SAND-project. Ook maakte ik mijn proefpersonen direct duidelijk dat er geen goede en geen foute antwoorden bestonden, dat ze zich zoveel mogelijk moesten laten leiden door hun eigen intuïties en dat het niet erg was als ze het over een bepaalde kwestie oneens waren. Daarnaast vertelde ik hen dat het de bedoeling was dat ik zo min mogelijk in het interview zou ingrijpen en dat ze de vragenlijst zoveel mogelijk zelf moesten bespreken. Tot slot gaf ik beide informanten een papieren versie van het interview, omdat de opname niet overal even duidelijk was.

Na iets te drinken aangeboden te hebben gekregen, begon ik het interview. Ik zette de recorder aan en speelde na het noemen van het vraagnummer telkens de bijbehorende vraag af op mijn laptop. Na iedere vraag en deelvraag pauzeerde ik even, zodat mijn informanten de kans kregen om de vraag te laten bezinken en er een antwoord op te verzinnen. In de discussie greep ik zo min mogelijk in, zoals in de veldwerkershandleiding duidelijk stond aangegeven, maar daar waar de informanten wat sturing nodig hadden, heb ik dat wel gegeven. Soms, als de informanten een irrelevant antwoord op een vraag gaven, heb ik hen gecorrigeerd en de juiste richting op gestuurd: zo heb ik na een aantal misverstanden steeds aangegeven of van de informanten een vertaling of een welgevormdheidsoordeel werd verwacht. Daarnaast merkte ik ook dat de informanten het prettig vonden als ik me wat meer in het gesprek mengde en dat ze het fijn vonden als ik af en toe een bevestiging gaf. Op die manier leken ze zich meer op hun gemak te voelen en ging het geven van antwoorden een stuk beter, waardoor ik halverwege het interview besloot om me, met risico op accommodatie, toch wat meer met het interview te bemoeien. Daar waar mijn eigen intuïties over het dialect die van hen tegenspraken, heb ik echter niet ingegrepen.

Na afloop van het interview hebben de informanten het vrijgaveformulier ingevuld en ontvingen ze een aardigheidje. Ik vertrok met de belofte hen een kopie van mijn scriptie te sturen zodra die klaar zou zijn.

5: Resultaten en conclusies

5.1 Inleiding

De antwoorden die ik in 2012 in mijn eigen onderzoek verworven heb, zal ik in dit hoofdstuk vergelijken met de antwoorden die een derde informant in 2002 schriftelijk op een SAND-vragenlijst gaf. Aangezien de vragenlijsten niet exact dezelfde waren, overlappen ze elkaar slechts gedeeltelijk: in totaal komen er 56 vragen overeen. De antwoorden die in 2002 en in 2012 op deze vragen zijn gegeven, zijn voor het grootste deel dezelfde, maar in 19 gevallen wijken de antwoorden van elkaar af. Hieronder zal ik juist *die* antwoorden naast elkaar leggen en beredeneren welke van de twee dichterbij het Standaardnederlands ligt. Om dit te kunnen bepalen, maak ik gebruik van de elektronische ANS (www.let.ru.nl/ans), de internetversie van de tot dusver uitvoerigste beschrijving van de grammaticale aspecten van het hedendaags Nederlands: de Algemene Nederlandse Spraakkunst (Haeseryn, W., K. Romijn, G. Geerts, J. de Rooij & M.C. van den Toorn: *Algemene Nederlandse Spraakkunst*. Groningen/Deurne, 1997.).

Als het antwoord dat de informanten uit 2012 gaven dichterbij het Standaardnederlands ligt, zal ik hen één punt toekennen. Als het antwoord van de informant uit 2002 dichterbij het Standaardnederlands ligt, zal ik hem op zijn beurt één punt toekennen. Op plaatsen waar geen eenduidig antwoord wordt gegeven, zal ik mijn best doen om het gegeven antwoord juist te interpreteren. In de gevallen waarin, na deze interpretatie, een gelijkspel ontstaat, zal ik aan beide partijen nul punten toekennen. Met behulp van deze puntentelling zal ik aan het eind van dit hoofdstuk een antwoord proberen te geven op de vraag of het Zeeuws uit Renesse metertijd meer op het Standaardnederlands is gaan lijken of juist niet.

Allereerst zal ik de voorkomstvragen doornemen, vervolgens de enige overeenstemmende gebruikelijkheidsvraag bespreken en tot slot de vertaalzinnen behandelen. Mijn conclusies trek ik aan het eind van dit hoofdstuk.

5.2 Voorkomstvragen

192 “We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

Het woordje 'van' heeft in deze constructie de functie van een voegwoord en staat op de plaats waar je normaliter het infinitivale voegwoord 'om' zou verwachten. In de ANS is dit specifieke gebruik van 'van' echter nergens terug te vinden: in de hoofdstukken over voegwoorden komt 'van' niet voor en in het hoofdstuk over 'om' in beknopte bijzinnen met *te* + infinitief wordt 'van' niet als alternatief genoemd. Dat wijst erop dat “We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn” niet kan voorkomen in het Standaardnederlands.

De informanten uit 2012 accepteerden deze zin in eerste instantie, totdat Informant 1 begon te twijfelen of 'van' wel in de constructie thuishoorde. Informant 2 stemde uiteindelijk toe, maar bleef volhouden dat zowel de vorm *met* als de vorm *zonder* 'van' mogelijk was. Voor mijn informanten was deze zin dus een 'twijfelgeval', zoals Informant 1 het zelf verwoordde. Ikzelf ben echter geneigd om dit antwoord als 'komt niet voor' te interpreteren: de enige voorbeeldzin die mijn informanten konden geven in het voordeel van de vorm *met* 'van' was een constructie met 'ervan' (“M'n houden ervan om op tied thuus te wezen”), wat een heel ander soort zin oplevert. 'Van' komt in deze zin immers niet meer voor als voegwoord: die plaats is weer ingenomen door 'om'. Om die reden denk ik dat deze zin in het dialect van Renesse nog altijd niet kan voorkomen.

De informant uit 2002 was tevens van mening dat deze zin niet mogelijk is in het dialect van Renesse. Omdat beide partijen uiteindelijk op hetzelfde oordeel uitkomen en de constructie met 'van' niet-Standaardnederlands wordt bevonden, ken ik bij dit vraagnummer geen punten toe.

Tussenstand

Data 2002:
0

Data 2012:
0

245 “De lamp doet niet meer branden.”

246 “Doe Marie elke avond dansen.”

247 “Doe het brood even snijden.”

Het probleem in deze voorbeeldzinnen ligt bij het werkwoord 'doen', dat in deze zinnen omschrijvend gebruikt wordt. Volgens de ANS wil dit zeggen dat het voorkomen van een infinitief mogelijk gemaakt wordt zonder dat er iets aan de betekenis van die infinitief wordt toegevoegd. Dit 'doen' is beperkt tot informeel taalgebruik, maar is desalniettemin Standaardnederlands. Het wordt vooral gebruikt in zinnen waarin sprake is van een handeling die zeer regelmatig verricht wordt, zoals in de zin: “Doe jij even stofzuigen?” Deze voorbeeldzin is zodoende correct Standaardnederlands.

De informanten uit 2012 wezen deze constructies af, behalve zin 247, die in eerste instantie *wel* werd goedgekeurd. Dat besluit werd echter teruggedraaid door Informant 1, die de constructie “Snij jij het brood even” beter achtte. Informant 2 stemde daarmee in. De constructie klinkt hen dus niet vreemd in de oren, maar had voor hun zeker niet de voorkeur. De informant uit 2002 keurde alle zinnen daarentegen *wel* goed.

Het is lastig te zeggen welk oordeel dichterbij het Standaardnederlands ligt. De constructie met 'doe' is dan wel beperkt tot informeel taalgebruik, wat waarschijnlijk de hoofdreden is waarom de informanten uit 2012 de zinnen hebben afgekeurd, maar het blijft Standaardnederlands. Aangezien ik onderzoek welke antwoorden er *dichterbij* het Standaardnederlands liggen, en niet welke antwoorden er *correcter* Standaardnederlands zijn, heb ik besloten om bij deze vraagnummers aan beide partijen geen punten toe te kennen. “Doe het brood even snijden” en “Snij jij het brood even” zijn allebei Standaardnederlands, de ene vorm niet meer dan de ander.

Tussenstand

Data 2002:
0

Data 2012:
0

317 “Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”

De ANS stelt dat het kwantiteitsaanduidende woord 'al' in een naamwoordelijke constituent altijd *voor* de woorden staat die die constituent tot een bepaalde constituent maken, zoals lidwoorden van bepaaldheid (*'al het zilver'*), aanwijzende voornaamwoorden (*'al deze mensen'*), bezittelijke voornaamwoorden (*'al haar boeken'*) en genitieven (*'al moeders jurken'*). Deze plaats is zodoende altijd helemaal voorin de naamwoordgroep, op de eerste positie.

In de naamwoordgroep 'Marie al haar koeien', waarvan 'koeien' het hoofd is, staat 'al' tussen de naamwoordelijke bezitter 'Marie' en het bezittelijk voornaamwoord 'haar' in, en dus niet op de eerste positie. Om die reden is deze zin niet correct Standaardnederlands.

De informant uit 2002 gaf aan dat de constructie 'Marie al haar koeien' wel degelijk in het dialect van Renesse voor kon komen. De informanten uit 2012 wezen deze zin daarentegen af: allebei kozen ze voor de Standaardnederlandse constructie 'Al Marie haar koeien' als de enige juiste vorm. Omdat het antwoord van de informanten uit 2012 meer overeenkomt met het Standaardnederlands, zal ik hen voor dit vraagnummer één punt toekennen.

Tussenstand

Data 2002:

Data 2012:

350 “Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Volgens de ANS is het werkwoord *gaan* verplicht groepsvormend, wat wil zeggen dat in de voltooiden tijden een vervangende infinitief (ook wel Infinitivus Pro Participio) gebruikt wordt in plaats van een deelwoord. De ANS zegt niets over de voorkeurswerkwoordvolgorde in IPP-constructies als deze, maar in een artikel van G. de Schutter (2000) vond ik dat de werkwoordvolgorde [[V1- [V2]-V3]] (*is gaan zwemmen*) het meest frequent is in het Nederlands, zowel in de noordelijke dialecten als in de standaardtaal. De werkwoordvolgorde [[V3-[V2]-V1]], zoals die in “Ik weet dat hij gaan zwemmen is” voorkomt, is juist zeldzaam in de Nederlandse standaardtaal, al wil dat niet zeggen dat de vorm in zijn geheel niet voorkomt: in het Belgisch Nederlands wordt deze constructie juist vaak gebruikt. De zin “Ik weet dat hij gaan zwemmen is” is dus wel Standaardnederlands, maar het is niet de enige en zeker niet de meest gebruikte vorm.

De informant uit 2002 gaf aan dat deze zin wel degelijk mogelijk is in het dialect van Renesse. De informanten uit 2012 waren iets minder duidelijk: Informant 1 gaf aan dat de woordvolgorde haar vreemd voorkwam en dat ze een voorkeur had voor de woordvolgorde '*is gaan zwemmen*'; Informant 2 stelde botweg dat deze zin geen Zeeuws is. Hierbij moet ik echter opmerken dat Informant 2 bij vraag 347, die vóór deze vraag gesteld werd, de zin 'Ik weet dat hij is gaan zwemmen' vertaalde als 'Ik weet dat hij gaan zwemmen is', en dat Informant 1 ermee instemde dat beide vormen mogelijk waren. De informanten uit 2012 geven zodoende geen éénduidig en betrouwbaar antwoord op deze vraag.

Het is moeilijk om te zeggen welk antwoord het dichtstbij het Standaardnederlands ligt, aangezien de informanten uit 2012 een wisselend beeld geven en de informant uit 2002 een constructie goedkeurt die in het Standaardnederlands niet erg veel voorkomt. Om die reden zal ik ook bij deze vraag geen punten toekennen.

Tussenstand

Data 2002:

0

Data 2012:

1

353 “Wil je nog koffie, Jan?” “Ja'k.”

Ja/nee-congruentie komt, volgens de ANS, niet voor in het Standaardnederlands. 'Ja' zonder toevoegingen is de enige correcte vorm.

De informanten uit 2012 vonden het lastig om een antwoord op deze vraag te vinden. Ze gaven aan dat dat de 'k', zoals die hier achter 'ja' voorkomt, niet echt wordt gevocaliseerd, maar dat er in het dialect van Renesse in deze context wel degelijk een ondefinieerbare, stille klank achter 'ja' verschijnt. Om die reden hebben de informanten besloten dat deze zin wel degelijk in het dialect kan voorkomen. Ik ben echter geneigd om hun antwoord anders te interpreteren: vraagnummer 355, waarin de meervoudsvorm 'jaanze' voorkomt (“Hebben ze al gegeten?” “Jaanze”), werd door de informanten immers afgekeurd en ook in de rest van het interview komt er nergens ja/nee-congruentie voor. Daarom zal ik het antwoord van mijn informanten beschouwen als zijnde 'komt niet voor.'

Volgens de informant uit 2002 komt deze zin niet voor in het dialect. Aangezien zowel de informanten uit 2012 als de informant uit 2002 deze zin afkeuren en het ene oordeel dus niet meer Standaardnederlands is dan de ander, zal ik deze zin beschouwen als een gelijkspel en aan beide partijen geen punten toekennen.

Tussenstand

Data 2002:

Data 2012:

5.3 Gebruikelijkheidsvragen

350 “Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Deze zin is correct Standaardnederlands, maar zeker niet de enige en zeker niet de meest gebruikte vorm. Een uitgebreide uitleg bij de grammatica van deze zin kan worden gevonden in hoofdstuk 5.2.

Bij deze vraag gaan de informanten uit 2012 door op het wispelturige antwoord dat de ze al gaven op de voorkomstvraag (zie hoofdstuk 5.2) bij deze testzin: Informant 1 heeft een duidelijke voorkeur voor de volgorde [[V1- [V2]-V3]] (*is gaan zwemmen*), maar keurt beide volgordes goed. Informant 2 lijkt niet te weten welke volgorde hij correcter acht: het ene moment beoordeelt hij de volgorde [[V3-[V2]-V1]] (*gaan zwemmen is*) als niet-Zeeuws, terwijl hij het volgende moment claimt geen verschil tussen de twee volgordes te zien. Het eindoordeel dat de informanten vellen, is dat er voor hen tussen de twee volgordes geen verschil bestaat, maar erg standvastig is dat oordeel niet.

De informant uit de schriftelijke data gaf aan dat deze zin in het dialect van Renesse zeer gebruikelijk is. Daarmee zijn beide oordelen Standaardnederlands (al is dat van Informant 1 uit 2012 iets *correcter* Standaardnederlands) en zal ik wederom geen punten toekennen.

Tussenstand

Data 2002:

0

Data 2012:

1

5.4 Vertaalzinnen

35 “Jan herinnert zich dat verhaal wel.”

De ANS geeft een schema met wederkerende voornaamwoorden in twee categorieën: links staan de zogenaamde korte ofwel neutrale vormen (me, je, zich); rechts staan de lange vormen, bestaande uit een combinatie van neutrale vormen met het woord *zelf* (mezelf, jezelf, zichzelf). Ook worden de wederkerende voornaamwoorden onderscheiden naar persoon en getal.

Volgens dit schema kan de vorm 'zich' in vier gevallen optreden: in de tweede persoon enkelvoud, in de tweede persoon meervoud, in de derde persoon enkelvoud en in de derde persoon meervoud. In de zin “Jan herinnert zich dat verhaal wel” is 'Jan' derde persoon enkelvoud, en om die reden is 'zich' hier het enige gerechtvaardigde antecedent. Deze zin is, zodoende, correct Standaardnederlands.

De informanten uit 2012 vertaalden deze zin woordelijk in hun dialect, waarbij ook de vorm 'zich' als zodanig werd overgenomen. Informant 1 gaf daarbij wel aan dat ze zich afvroeg of 'zich' wel in de constructie thuis hoorde, maar kwam niet tot een oplossing. Opvallend is het echter wel dat in alle volgende vertaalzinnen van dit type nergens meer voor een reflexief met 'zich' wordt gekozen: alleen bij het vertalen van zin 41 (“Johanna liet zich meedrijven op de golven.”) wilde Informant 1 nogmaals voor 'zich' kiezen, maar liet ze zich door Informant 2 corrigeren. Dit maakt het aannemelijk dat deze vorm in het dialect van Renesse eigenlijk nog steeds niet voorkomt.

De informant uit 2002 kiest hier voor een constructie met de vorm 'zijn eigen', die in het schema van de ANS en zodoende in het Standaardnederlands niet voorkomt. Het antwoord uit 2012 komt dus het meest overeen met de Standaard, en krijgt zodoende één punt.

Tussenstand

Data 2002:

0

Data 2012:

2

36 “Marie en Piet wijzen naar elkaar.”

'Elkaar' valt in de categorie zelfstandige wederkerige voornaamwoorden. Volgens de ANS zijn er naast 'elkaar' nog twee toegestane wederkerige voornaamwoorden: 'mekaar' en 'elkander', al wordt er wel opgemerkt dat 'elkander' beperkt is tot formeel, en 'mekaar' juist tot informeel taalgebruik.

De ANS stelt ook dat het voor het uitdrukken van een wederkerige relatie noodzakelijk is dat het antecedent van *elkaar* meer dan één zelfstandigheid aanduidt. Als voorbeeld van een mogelijk antecedent noemen ze een nevenschikking met *en*, zoals in de voorbeeldzin “Marie en Piet wijzen naar elkaar” gebruikt wordt. Deze zin is zodoende mogelijk in het Standaardnederlands.

De informanten uit 2012 kwamen al snel met de vertaling “Marie en Piet wijzen naar mekaar,” daar waar de informant uit 2002 koos voor een geheel andere (en tevens een mij geheel onbekende) vertaling: “Marie en Piet zien mekaar voor de kerk.” Deze uitdrukking komt naar mijn weten in het Standaardnederlands niet voor, maar het element waar het in deze testzin om draait, het wederkerig voornaamwoord, wordt in beide zinnen, naar de ANS, correct gebruikt. 'Mekaar' mag dan wel beperkt zijn tot informeel taalgebruik, het is alsnog Standaardnederlands. Deze vraag zal ik zodoende wederom beschouwen als een gelijkspel: beide partijen krijgen geen punten toegekend.

Tussenstand

Data 2002:

0

Data 2012:

2

140 “Zitten hier nergens geen muizen”

De ANS stelt dat er in gesproken taal wel eens twee negatie-elementen achter elkaar gebruikt worden die hetzelfde bereik hebben en samen als één negatie-element fungeren, maar dat dit in strijd is met de regel. Bovenstaande zin is dus geen Standaardnederlands. Betere alternatieven zijn de varianten met maar één negatie-element (“Zitten hier nergens muizen” of “Zitten hier geen muizen”) of de varianten zonder negatie-elementen (“Zitten hier ergens muizen” of “Zitten hier muizen.”)

De informanten uit 2012 gaven aan dat er in hun ogen twee vertalingen mogelijk waren: “Zitten hier nergens muizen” en “Zitten hier nergens *geen* muizen.” Hun voorkeuren waren echter verschillend: Informant 1 had een voorkeur voor de variant met maar één negatie-element, terwijl Informant 2 eerder zou kiezen voor de variant met de dubbele ontkenning. Het oordeel van de informanten is zodoende niet helemaal eenduidig: ze keuren de Standaardnederlandse variant goed, maar hebben ook geen problemen met een variant die in het Standaardnederlands niet voorkomt.

De informant uit 2002 koos voor een zin zonder negatie-elementen: “Zitten hier ergens muizen.” Aangezien de informanten uit 2012 zowel een Standaardnederlandse als een niet-Standaardnederlandse variant goedkeurden en de informant uit 2002 slechts een Standaardnederlandse variant aandroeg, zal ik de informant uit 2002 voor deze testzin één punt toekennen.

Tussenstand

Data 2002:

Data 2012:

188 “Heb je genoeg mensen om hooi van het land te halen?”

Volgens de ANS kan als nabepaling bij een substantivische kern een beknopte bijzin met een infinitief met 'om te' optreden. Die beknopte bijzin kan geparafraseerd worden door een betrekkelijke bijzin die een hulpwerkwoord van modaliteit (*moeten, kunnen, zullen, willen, mogen*) bevat – in het geval van deze voorbeeldzin bijvoorbeeld “Heb je genoeg mensen waarmee je hooi van het land kunt halen?” Het woordje 'om' kan in dit soort constructies niet worden weggelaten en staat altijd aan het begin van de beknopte bijzin. Deze voorbeeldzin is zodoende Standaardnederlands.

Zowel de informanten uit 2012 als de informant uit 2002 liet 'om' in de vertaling staan, overeenstemmend met het Standaardnederlands. Het enige waarin de twee vertalingen verschilden, was dat de informanten uit 2012 deze zin vertaalden met een lidwoord voor 'hooi' (“Heb je genoeg mensen om het hooi van het land te halen?”) terwijl de informant uit 2002 het lidwoord achterwege liet. Het gebruik van wel of geen lidwoord maakt de zin in dit geval echter niet meer of minder correct Standaardnederlands. Om die reden zal ik deze zin wederom beschouwen als een gelijkspel en geen punten toekennen.

Tussenstand

Data 2002:

1

Data 2012:

2

192 “We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

Deze zin kan niet voorkomen in het Standaardnederlands. Een uitgebreide uitleg bij de grammatica van deze zin kan worden gevonden in hoofdstuk 5.2.

Na de twijfel of het woord 'van' wel in de constructie kon voorkomen (zie ook hoofdstuk 5.2) vertaalden de informanten uit 2012 deze zin als “We hopen allemaal op tijd thuis te wezen” – zonder voegwoord en met het werkwoord 'wezen' waar eerst 'zijn' werd gebruikt. Het weglaten van 'om' is volgens de ANS meer gebruikelijk in geschreven taal dan in gesproken taal, terwijl het vervangen van 'zijn' door 'wezen' (ook volgens de ANS) een meer informeel karakter heeft. Desalniettemin zijn beide vormen correct Standaardnederlands. De vertaling die de informanten uit 2012 hier geven, is zodoende mogelijk in de standaard.

De informant uit 2002 koos ervoor om de aangeboden zin te deconstrueren en verbouwde hem tot 'We hopen allemaal dat we op tijd thuis zijn.' Ook deze zin is mogelijk in het Standaardnederlands, en wellicht zelfs correcter dan de vertaling die de informanten uit 2012 gaven. Toch zal ik ook bij deze vraag geen punten toekennen: ik onderzoek immers welke antwoorden er *dichterbij* het Standaardnederlands liggen, en niet welke antwoorden er *correcter* Standaardnederlands zijn.

Tussenstand

Data 2002:

1

Data 2012:

2

249 “De jongen wiens moeder gisteren hertrouwd is, stond achter mij.”

In de ANS staat dat *wiens* de genitiefvorm is van *wie* en dat het woord een bezitsrelatie uitdrukt tussen de zelfstandigheid die wordt genoemd door het kernwoord, en het antecedent. *Wiens* wordt voornamelijk gebruikt in schrijftaal en alleen dan wanneer het antecedent een mannelijk persoon noemt of ernaar verwijst. Aangezien *wiens* in deze voorbeeldzin verwijst naar een mannelijke persoon en een bezitsrelatie aanduidt tussen 'de

jongen' en 'moeder', is deze zin correct Standaardnederlands.

De informanten uit 2012 waren het er snel over eens dat de juiste vertaling “De jongen wie zijn moeder gisteren hertrouwd is” moest zijn. Volgens de ANS is deze vertaling correct Standaardnederlands, al zijn constructies met 'wie zijn' beperkt tot informeel taalgebruik. De informant uit 2002 koos voor de vertaling “De jongen waarvan de moeder gisteren hertrouwd is,” wat tevens een correcte vertaling is. Omdat beide vertalingen goed Standaardnederlands zijn, zal ik bij deze vraag wederom geen punten toekennen.

Tussenstand

Data 2002:

1

Data 2012:

2

260 “Wat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

261 “Wat denken jullie hoe ze het hebben opgelost?”

265 “Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?”

262 “Wie denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Het lastige aan deze zinnen is het twee keer voorkomen van een (soms ander, soms hetzelfde) vraagwoord op twee verschillende locaties binnen de zin; allereerst de eerste positie van de hoofdzin en ten tweede de eerste positie van de bijzin. Barbiers (2006) stelt dat alleen het tweede vraagwoord in de zin een betekenisbijdrage levert (in de testzinnen 260 en 262 vraagt 'wie' naar de persoon die in de stad ontmoet is; in de testzinnen 261 en 265 vraagt 'hoe' naar de manier waarop het probleem is opgelost) en dat het eerste vraagwoord wat betekenis betreft niets aan de zin toevoegt.

De ANS zwijgt over vraagwoordverdubbeling. Wel vond ik op de pagina *'plaatsing van elementen in de rompzin in plaats van in de afhankelijke zin'* een aantal voorbeeldzinnen die erg leken op bovenstaande testzinnen, maar daarin was 'dat' telkens het enige woord dat voorkwam op de eerste plaats in de bijzin (bijv: “Wie denk je *dat* ik in de stad ontmoet heb” i.p.v. “Wie denk je *wie* ik in de stad ontmoet heb”). Het betekenisdragende vraagwoord was dan naar de eerste positie van de hoofdzin verschoven. Waarom 'dat' in deze zinnen de enige mogelijkheid lijkt te zijn, wordt daar niet uitgelegd, maar ook Barbiers lijkt het erover eens te zijn dat 'dat' op de plaats van het tweede vraagwoord moet komen te staan: de vertaling die hij geeft bij de zin “Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?” is er één met 'dat': “Hoe denk je dat ze dat hebben opgelost?”

Het intikken van de constructies op Google leert dat dit soort zinnen veelal voorkomt op fora, waar over het algemeen meer spreektaal dan schrijftaal wordt gebruikt. Ook in die context kon ik niet vinden hoe het nu eigenlijk 'hoort', maar met bovenstaande gegevens kan ik een prima schatting maken: zinnen met vraagwoordverdubbeling komen enkel voor in sommige dialecten, en niet in het Standaardnederlands. In het Standaardnederlands construeren we dit soort zinnen met een betekenisdragend vraagwoord op de eerste positie van de hoofdzin en 'dat' op de eerste positie van de bijzin. Op deze manier zouden de volgende Standaardnederlandse zinnen ontstaan:

260 “Wie denk je dat ik in de stad ontmoet heb?”

261 “Hoe denken jullie dat ze het hebben opgelost?”

265 “Hoe denk je dat ze het hebben opgelost?”

262 “Wie denk je dat ik in de stad ontmoet heb?”

De informanten uit 2012 vertaalden zin 260 woord voor woord in het dialect, waarbij 'wat' voorin de constructie bleef staan. Deze letterlijke vertaling is, zoals hierboven gesteld, *niet* Standaardnederlands. Vraagzin 262 echter vertaalden de informanten uit 2012 als “Wie

dienk je dat ik in de stad ontmoet a?” – met 'wie' op de plaats van het eerste vraagwoord en 'dat' op de plaats van de tweede. Deze vertaling strookt *perfect* met het Standaardnederlands, wat een onduidelijk beeld geeft van wat de informanten nu goedkeuren en wat niet.

De informant uit 2002 verbouwde zin 260 tot “Wie dien je wie of ik in de stad bin tehen 'ekomme?” – waarin het eerste vraagwoord 'wat' is vervangen door 'wie' en het tweede vraagwoord 'wie' door 'wie of'. Ook bij zin 262 kiest de informant voor een constructie met 'wie' en 'wie of'. Dat 'wie' op de eerste positie juist zou moeten zijn, heb ik hierboven al aangegeven, maar 'wie of' komt in het officiële rijtje vragende voornaamwoorden niet voor. Volgens de ANS is dit taalgebruik regionaal en bovendien informeel: in sommige gebieden in Nederland kunnen vragende voornaamwoorden in bijzinnen worden gecombineerd met *of*. Dit vraagwoord is dus niet volgens de standaard.

Beide vertalingen komen niet helemaal overeen met het Standaardnederlands: de informant uit 2002 gebruikt een vraagwoord dat enkel voorkomt in regionaal taalgebruik en de informanten uit 2012 lijken niet helemaal zeker van de vraagwoorden die ze op deze plaatsen moeten gebruiken. Om die reden zal ik voor deze twee vragen aan geen van de informanten een punt toekennen.

Bij het vertalen van zin 261 en zin 265 kozen de informanten 2012 voor een woord voor woord-vertaling, terwijl de informant uit 2002 de constructies met twee vraagwoorden verwierp en in beide gevallen koos voor 'hoe ... dat'. Zoals ik hierboven al heb aangegeven, strookt de vertaling met 'dat' meer met het Standaardnederlands. Om die reden zal ik twee punten toekennen aan de informant uit 2002, voor iedere zin één.

Tussenstand

Data 2002:
3

Data 2012:
2

- 317** “Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”
Deze zin is niet correct Standaardnederlands. Een uitgebreide uitleg bij de grammatica van deze zin kan worden gevonden in hoofdstuk 5.2.

De informanten uit 2012 draaiden de volgorde 'Marie al haar koeien' resoluut om naar 'Al Marie haar koeien', terwijl de informant uit 2002 de volgorde in zijn vertaling ongemoeid liet. Aangezien 'al' altijd op de eerste positie van de zin moet staan, en “Al Marie haar koeien” zodoende de enige correcte Standaardnederlandse vertaling van deze zin is, ken ik aan de informanten van 2012 één punt toe.

Tussenstand

Data 2002:
3

Data 2012:
3

5.5 Conclusie

Uit deze puntentelling kunnen we niet direct concluderen dat het dialect dat in Renesse gesproken wordt mettertijd meer op het Standaardnederlands gaat lijken: de stand komt immers uit op een gelijkspel. Dat wil echter niet zeggen dat de antwoorden die de informanten op de vragen gaven, identiek waren: deze verschilden namelijk wel degelijk, maar waren in veel gevallen beide Standaardnederlands. Wel kwam het af en toe voor dat het ene antwoord iets correcter Standaardnederlands was dan het ander, maar ook daarin was het verschil niet erg overtuigend. Op dit moment kunnen we dus enkel zeggen dat het dialect in de afgelopen tien jaar niet erg veel geëvolueerd lijkt te zijn.

Ondanks deze conclusie is er een aantal op- en aanmerkingen te maken waarop ik in het volgende hoofdstuk uitgebreider in zal gaan.

6. Discussie

Het is nodig om een aantal voetnoten bij mijn conclusie te plaatsen. Er zijn een paar zaken die de resultaten zouden kunnen hebben beïnvloed en er had een aantal dingen beter gekund aan dit onderzoek, waardoor ik wellicht een andere (waardevollere?) conclusie had kunnen trekken.

Allereerst moet ik het voor de hand liggende vermelden: het is lastig om een mondeling interview te vergelijken met een schriftelijk interview. In een schriftelijk interview heeft een informant langer de tijd om na te denken over een antwoord, terwijl de informanten in een mondeling interview geacht worden om snel met een antwoord te komen. Daardoor kan het gebeuren dat de informanten uit haast een niet goed doordacht antwoord geven. Daar staat echter tegenover dat de informanten in een mondeling interview de kans krijgen om elkaar te verbeteren en aan te vullen, terwijl de informant er in een schriftelijk interview alleen voor staat. Welke methode de meest betrouwbare data genereert, is discutabel, evenals de betrouwbaarheid van de data die resulteert uit de vergelijking van deze verschillende typen interviews. Toch heb ik ervoor gekozen om dit te doen: er bestonden immers nog geen mondelinge data uit Renesse.

Iets anders dat ik moet vermelden, is dat er slechts tien jaar tijd ligt tussen het schriftelijke onderzoek dat is uitgevoerd voor SAND en het mondelinge onderzoek dat ik dit jaar zelf heb uitgevoerd. Tien jaar lijkt lang, maar is voor het onderzoeken van taalverandering een vrij korte periode. Waarschijnlijk waren er betere en duidelijkere resultaten behaald als de periode langer geweest was.

Ook zijn er een paar zaken die ik zelf beter had kunnen doen. Zo had ik tijdens het inspreken van de vragenlijst zelf ook een vragenlijst bij de hand moeten houden. Zoals ik het nu heb aangepakt, kon ik tijdens het inspreken niet controleren of mijn informant de vraagzinnen wel correct oplas, waardoor ik achteraf veel tijd heb moeten steken in het schuiven binnen de opname en een enkele vraag (296) zelfs helemaal uit het onderzoek heb moeten schrappen. Bij het interview zelf had ik daarom wel een vragenlijst bij me, zodat ik precies kon zien wanneer de informanten wel een accuraat antwoord op de vragen gaven en wanneer niet.

Ik heb meer dan eens moeten ingrijpen in het interview, en aangezien ik geen moedertaalspreker ben van het dialect van Renesse, gebeurde dit in het Standaardnederlands. Het voordeel aan dit ingrijpen is dat het interview daardoor gestroomlijnder verliep en dat ik meer relevante antwoorden heb kunnen verzamelen; het nadeel is dat het door mijn ingrijpen wel eens sprake zou kunnen zijn geweest van accommodatie.

Het feit dat ik uit mijn onderzoek niet heb kunnen concluderen dat het dialect uit Renesse steeds meer op het Standaardnederlands gaat lijken, wil echter niet zeggen dat het dialect niet onder druk staat. Wellicht is het niet het dialect dat verandert, maar de groep sprekers: ik kon voor dit onderzoek maar een gering aantal geschikte informanten (geboren en getogen Renessenaren waarvan de ouders ook in Renesse geboren en getogen waren, zie sectie 3.4) vinden, en van die geschikte informanten was er niemand jonger dan 50. Dat zou erop kunnen wijzen dat het aantal 'echte' dialectsprekers op uitsterven staat. Verder onderzoek zou hier misschien een antwoord op kunnen geven.

Bibliografie

- Barbiers, S. (2009) 'Locus and limits of syntactic microvariation'. In: *Lingua*: 119 (11), 1607-1623.
- Barbiers, S. (2006) 'Er zijn grenzen aan wat je kunt zeggen'. Utrecht: Oratie Universiteit Utrecht, Faculteit Geesteswetenschappen, 2006.
- Barbiers et al. (2005). 'De syntactische Atlas van de Nederlandse dialecten'. Deel 1. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Barbiers et al. (2009). 'De syntactische Atlas van de Nederlandse dialecten'. Deel 2. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Barbiers, S. & Cornips L. & Kunst J.P. (2007). 'The Syntactic Atlas of the Dutch Dialects: A corpus of elicited speech and text as an on-line dynamic atlas'. In: Beal, J.C. & K.P. Corrigan & H.L. Moisl (ed.). *Creating and digitizing language corpora. volume 1: Synchronic databases..* Hampshire : Palgrave Macmillan, 2007, pp. 54-90.
- Cornips, L. & Jongenburger W. (2001) 'Elicitation techniques in a Dutch syntactic dialect atlas project'. In: *Linguistics in the Netherlands*, 53-63.
- Cornips, L. & Poletto C. (2005) 'On standardising syntactic elicitation techniques. PART I'. In: *Lingua*: 115 (7), 939-957.
- Haeseryn et al. (Red.) (1997). 'Algemene Nederlandse Spraakkunst: 2 Dl. (2e dr.) Groningen: Martinus Nijhoff.
- Schutter, G. de. (2000). 'Systeem en ontlening in taal: nog eens het IPP-effect'. In: *Taal & Tongval*, 52, 208-228.

Bijlage 1: Vragenlijst

6 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Gisteren wandeldiede door het park.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Gisteren wandeldiede door het park.”

18 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ze weet niet dat Marie gisteren gestorven is.”

22 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Er wil niemand niet dansen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Er wil niemand niet dansen.”

25 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Niemand heeft dat ooit gewild of gekund.”

26 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Jan had het hele brood wel willen op eten.”

27 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

29 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

28 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

30 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

35 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Jan herinnert zich dat verhaal wel.”

36 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Marie en Piet wijzen naar elkaar.”

37 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Toon wast zichzelf.”

38 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De timmerman heeft geen spijkers bij zich.”

- 39** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Fons zag een slang naast zich.”
- 40** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Erik liet mij voor zich werken.”
- 41** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Johanna liet zich meedrijven op de golven.”
- 42** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Toon bekeek zichzelf eens goed in de spiegel.”
- 45** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Eduard kent zichzelf goed.”
- 46** Komt deze zin voor in uw dialect?
“Ward heeft gehoord dat er foto's van zijn eigen in de etalage staan.”
- 53** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als ik zuinig leef, leef ik zoals mijn ouders dat willen.”
- 55** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als hij nog drie jaar leeft, leeft hij langer dan zijn vader.”
- 57** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als zij zo gevaarlijk leeft, leeft ze niet lang meer.”
- 59** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als het nu nog leeft dan leeft het morgen ook nog.”
- 61** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als jullie zo losbandig leven dan leven jullie nooit zo lang als ik.”
- 63** Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als ze voor hun werk leven dan leven ze niet voor hun kinderen.”

67 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als Rudy nog leeft, dan leeft Leo ook nog.”

68 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als je gezond leeft dan leef je langer.”

69 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als er zo weinig mensen van de landbouw leven, dan leven er veel mensen van het werk in de fabriek.”

70 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als Peter en Liesje in het paradijs leven, dan leven Rosa en Frans in de hel.”

71 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als we sober leven, leven we gelukkig.”

72 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Leef wat gezonder, Jan.”

73 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Leef wat minder bekrompen kinderen.”

75 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.”

77 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen moet zwemmen kunnen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen moet zwemmen kunnen.”

80 Komt deze zin voor in uw dialect?”
“Ik vind dat iedereen kunnen zwemmen moet.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ik vind dat iedereen kunnen zwemmen moet.”

82 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Ik vind dat iedereen zwemmen kunnen moet.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ik vind dat iedereen zwemmen kunnen moet.”

84 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Ik vind dat iedereen zwemmen moet kunnen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ik vind dat iedereen zwemmen moet kunnen.”

86 Komt deze zin voor in uw dialect?”
“Ik weet dat Eddy morgen wil brood eten.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ik weet dat Eddy morgen wil brood eten.”

87 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Eddy moet kunnen vroeg opstaan.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Eddy moet kunnen vroeg opstaan.”

132 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Ik denk dat Marie hem zal moeten roepen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik denk dat Marie hem zal moeten roepen.”

140 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Zitten hier nergens geen muizen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Zitten hier nergens geen muizen.”

146 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij spreekt niet goed geen Frans.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij spreekt niet goed geen Frans.”

148 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Iedereen is geen vakman.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Iedereen is geen vakman.”

149 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij heeft overal geen vrienden.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij heeft overal geen vrienden.”

137 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij wil geen soep niet eten.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij wil geen soep niet eten.”

154 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Boeken heeft Jan drie.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Boeken heeft Jan drie.”

156 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen moet hebben gemaakt.”

157 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen moet gemaakt hebben.”

160 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen gemaakt moet hebben.”

161 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen gemaakt hebben moet.”

188 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Heb je genoeg mensen om hooi van het land te halen?”

189 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Het was aardig van Jan om te komen werken.”

190 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Deze ton is zwaar om te dragen.”

192 Komt deze zin voor in uw dialect?

“We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

199 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij staat te zeuren.”

198 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij kan staan zeuren.”

- 200** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Toen we aankwamen regende het.”
- 215** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ik geloof dat ik groter ben dan hij.”
- 216** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ze gelooft dat jij eerder thuis bent dan ik.”
- 217** Vertaal de volgende zin in uw dialect
“Je gelooft toch niet dat hij sterker is dan jij?”
- 218** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ze geloven dat wij rijker zijn dan zij.”
- 219** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“We geloven dat jullie niet zo slim zijn als wij.”
- 220** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Jullie geloven toch niet dat zij armer zijn dan jullie?”
- 221** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“U gelooft dat Lisa even mooi is als Anna.”
- 222** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Hij gelooft dat Louis en Jan sterker zijn dan Geert en Peter.”
- 227** Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hij slaapt hij doet.”
- 228** Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hij slaapt het doet.”
- 243** Komt deze zin voor in uw dialect?

“Slaapt hem? Hij doet.”

245 Komt deze zin voor in uw dialect?

“De lamp doet niet meer branden.”

246 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Doe Marie elke avond dansen.”

247 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Doe het brood even snijden.

248 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik doe wel even de kopjes afwassen.”

249 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De jongen wiens moeder gisteren hertrouwd is, stond achter mij.”

250 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De bank waar ze op zaten was pas geveerd.”

259 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wie geld heeft, moet mij maar wat geven.”

260 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

261 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wat denken jullie hoe ze het hebben opgelost?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wat denken jullie hoe ze het hebben opgelost?”

265 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?”

262 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Wie denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wie denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

297 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?
“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”

309 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Ik heb geen zin en voeren de koeien.”

316 Komt deze zin voor in uw dialect?
“De politie zou bij hem komen en nemen hem mee.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“De politie zou bij hem komen en nemen hem mee.”

317 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”

319 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Dit denk ik niet aan.”

321 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Die jongen heb ik mee naar de markt geweest.”

322 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik heb al de eerste drie sommen gemaakt, de welke heb jij gemaakt?”

323 Komt deze zin voor in uw dialect?

“De watvoore heb jij al weggebracht?”

339 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Niemand mag het zien dus ik vind dat jij het ook niet mag zien.”

347 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”

350 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

329 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik heb nog nooit iemand boos zien worden op deze jongen, ik geloof deze jongen vinden zij allemaal wel aardig.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik heb nog nooit iemand boos zien worden op deze jongen, ik geloof deze jongen vinden zij allemaal wel aardig.”

353 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wil je nog koffie, Jan?” “Ja’k.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wil je nog koffie, Jan?” “Ja’k.”

355 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hebben ze gegeten?” “Jaanze.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hebben ze gegeten?” “Jaanze.”

359 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Met zulk weer je kunt niet veel doen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Met zulk weer je kunt niet veel doen.”

365 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hem is dood.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hem is dood.”

364 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Is hem dood?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Is hem dood?”

366 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Haar is ziek.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Haar is ziek.”

367 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Is haar ziek?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Is haar ziek?”

370 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die ze geroepen hebben.”

371 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die het verhaal heeft verteld.”

372 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die ik denk dat het verhaal heeft verteld.”

373 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die ik denk dat ze geroepen hebben.”

387 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wanneer zal de wereldvrede komen?” “Nooit niet.”

397 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Het schijnt dat ze niets mag eten.”

403 Vertaal de volgende in in uw dialect:

“Het lijkt wel of er iemand in de tuin staat.”

417 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Misschien ga 'k 'et ekik wel krijgen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Misschien ga 'k 'et ekik wel krijgen.”

418 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde er gij op duwen?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Durfde er gij op duwen?”

419 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde me gij uitnodigen?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Durfde me gij uitnodigen?”

420 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde ze gij uitnodigen?”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Durfde ze gij uitnodigen?”

423 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Heb je me jij die brief opgestuurd?”

459 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij heeft de bal gegooid in de mand.”

485 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Zal ik koken?” “Dat doe maar.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Zal ik koken?” “Dat doe maar.”

486 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Dat boek beloof mij dat je nooit meer zult verstoppen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat boek beloof mij dat je nooit meer zult verstoppen.”

487 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Wat zeg mij dat je gekocht hebt.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wat zeg mij dat je gekocht hebt.”

495 Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?
“Ik denk dat je veel weg zal moeten gooien.”

Vertel de volgende zin op zoveel manieren in uw dialect.

“Ik denk dat je veel weg zal moeten gooien.”

502 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Marie zit stoofperen en schillen.”

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Marie zit stoofperen en schillen.”

513 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Zo een vrouw een kun je maar beter niet tegenspreken.”

514 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Zo een mens een heeft altijd wat om over te klagen.”

520 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wat voor boeken heb je gekocht?”

526 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wie heeft jou op de kermis gezien?”

- 530** Komt deze zin voor in uw dialect?
“Marie zei dat Piet een boek heeft geprobeerd te verkopen.”
- 531** Komt deze zin voor in uw dialect?
“Wim dacht dat ik Els had geprobeerd een cadeau te geven.”
- 532** Komt deze zin voor in uw dialect?
“Karel weet dat jij hebt geprobeerd Marie een boek te verkopen.”
- 530b** Komt deze zin voor in uw dialect?
“Marie zei dat jij Piet een boek hebt geprobeerd te verkopen.”
- 273** Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Marie trok de deken naar zich toe.”

Bijlage 2: Antwoorden

6 Komt deze in voor in uw dialect?

“Gisteren wandeldiede door het park.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

NB: Informanten waren zeer snel unaniem.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Gisteren wandeldiede door het park.”

Antwoord:

Informant 1: “Gisteren wandeld'ie deu't park.”

Informant 2: “Gisteren wandeld'ie deu't park.”

NB: Informant 1 koos eerst voor 'door 't park', maar liet zich door Informant 2 beïnvloeden tot de keuze voor 'deu'.

18 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ze weet niet dat Marie gisteren gestorven is.”

Antwoord:

Informant 1: “Ze weet niet dat Marie hister hesturven is.”

Informant 2: “Ze weet niet dat Marie hister hesturven is.”

NB: Informant 1 was het snel eens met 2.

22 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Er wil niemand niet dansen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

NB: Informanten waren snel unaniem.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Er wil niemand niet dansen.”

Antwoord:

Informant 1: “D'r wil geen maans danse.”

Informant 2: “D'r wil geen maans danse.”

25 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Niemand heeft dat ooit gewild of gekund.”

Antwoord:

Informant 1: “D'r is gin maans die dat ooit 'ewild of 'ekund eit.”

Informant 2: “D'r is gin maans die dat ooit 'ewild of 'ekund eit.”

26 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Jan had het hele brood wel willen op eten.”

Antwoord:

Informant 1: “Jan ad 't ille broôd wel op will' ete.”

Informant 2: “Jan ad 't ille broôd wel op will' ete.”

27 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

NB: Informanten hadden moeite met deze zin.

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Niet heel gebruikelijk, maar komt voor.

Informant 2: Niet heel gebruikelijk, maar komt voor.

NB: Informant 2 gaf aan dat “Vertel mij eens wie zij kunnen roepen had” voor hem de voorkeur geniet.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: “Vertaal m'n is wie z'ad kunne roepe.”

Informant 2: “Vertaal m'n is wie z'ad kunne roepe.”

NB: Informant 2 kwam hier niet op zijn eerder genoemde voorkeur terug.

29 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

NB: Informant 1 gaf bij deze vraag aan dat “Vertel mij eens wie of zij kunnen roepen had” haar beter in de oren klonk.

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Even gebruikelijk als de vorm met alleen 'wie'.

Informant 2: Even gebruikelijk als de vorm met alleen 'wie'.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: “Vertel mien is wie z'â kunnen roepen.”

Informant 2: “Vertel mien is wie z'â kunnen roepen.”

NB: Ook hier kwam informant 2 niet op zijn eerder gegeven voorkeur voor de constructie 'kunnen roepen had' terug.

28 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Gebruikelijker dan de constructie met 'wie of'.

Informant 2: Gebruikelijker dan de constructie met 'wie of'.

NB: Informant 2 gaf bij deze vraag aan dat 'wie of' toch ook wel voorkomt, maar dat dit niet de voorkeursvorm is.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: “Vertaal m'n is wie ze kunnen roepen had.”

Informant 2: “Vertel mien is wie z'â kunnen roepen.”

NB: Informant 2 kwam hier wederom terug op zijn voorkeur voor 'kunnen roepen had.'
Informant 1 vertaalde eerst 'had kunnen roepen', maar gaf toe dat 'kunnen roepen had' meer voorkomt. Toch sluit ze ook 'had kunnen roepen' niet uit.

30 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

NB: Informanten gaven beide aan dat deze vorm minder vaak voorkomt. Ook gaven ze beide aan dat 'had' naar achteren moet worden verplaatst.

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Minst van alle constructies.

Informant 2: Minst van alle constructies.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Antwoord:

Informant 1: “Vertaal m'n is wie of z'â kunnen roepen.”

Informant 2: “Vertaal m'n is wie of z'â kunnen roepen.”

NB: Informanten kwamen niet terug op hun voorkeur voor 'had' achterin de constructie.

35 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Jan herinnert zich dat verhaal wel.”

Antwoord:

Informant 1: “Jan herinnert zich da verheal wa.”

Informant 2: “Jan herinnert zich da verheal wa.”

NB: Informant 1 vraagt zich af of 'zich' wel goed staat, maar komt niet tot een oplossing.

Antwoord uit schriftelijke data: “Jan 'erinnert z'n eihe dat ver'ael wè.”

36 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Marie en Piet wijzen naar elkaar.”

Antwoord:

Informant 1: “Merie en Piet wiezen nea mekoare.”

Informant 2: “Merie en Piet wiezen nea mekoare.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Merie in Piet zie mekaore vò de kaarke.”

37 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Toon wast zichzelf.”

Antwoord:

Informant 1: “Toon wast z'n eihen.”

Informant 2: “Toon wast z'n eihen.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Toon wast z'n eihe.”

38 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De timmerman heeft geen spijkers bij zich.”

Antwoord:

Informant 1: “De timmerman ei gin spiekers bie z'n.”

Informant 2: “De timmerman ei gin spiekers bie z'n.”

Antwoord uit schriftelijke data: “De tummerman ei gin spiekers bie z'n.”

39 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Fons zag een slang naast zich.”

Antwoord:

Informant 1: “Fons zag een slange neffen z'n.”

Informant 2: “Fons zag een slange neffen z'n.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Fons zag een slange neffen z'n.”

40 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Erik liet mij voor zich werken.”

Antwoord:

Informant 1: “Erik liet mien vô z'n waarken.”

Informant 2: “Erik liet mien vô z'n waarken.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Erik liet mien vô z'n waarke.”

41 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Johanna liet zich meedrijven op de golven.”

Antwoord:

Informant 1: “Jehanna liet d'r eigen meedrijven op de golven.”

Informant 2: “Jehanna liet d'r eigen meedrijven op de golven.”

NB: Informant 1 koos eerst voor de vorm met 'zich', maar liet zich corrigeren door informant 2, die voor de vorm met 'd'r eigen' koos.

Antwoord uit schriftelijke data: “Jewanna liet d'r eihe meedrievē op de holven.”

42 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Toon bekeek zichzelf eens goed in de spiegel.”

Antwoord:

Informant 1: “Toon bekeek z'n eihen is goed in de spiegel.”

Informant 2: “Toon bekeek z'n eihen is goed in de spiegel.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Toon bekeek z'neihe us ghoed in de spiehel.”

45 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Eduard kent zichzelf goed.”

Antwoord:

Informant 1: “Eduard kent z'n eihen ghoed.”

Informant 2: “Eduard kent z'n eihen ghoed.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Edard kent z'n eihe ghoed.”

46 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ward heeft gehoord dat er foto's van zijn eigen in de etalage staan.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

53 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als ik zuinig leef, leef ik zoals mijn ouders dat willen.”

Antwoord:

Informant 1: “A'k zuunig leve, dan leef ik zoals mijn ouders dat willen.”

Informant 2: “A'k zuunig leve, dan leef ik zoals mijn ouders dat willen.”

NB: Informant 1 poneert ook de mogelijkheid 'mijn vader en moeder' i.p.v. mijn ouders.

55 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als hij nog drie jaar leeft, leeft hij langer dan zijn vader.”

Antwoord:

Informant 1: “As d'n nog drie jaar leeft, dan leeft 'n langer as ze voader.”

Informant 2: “As d'n nog drie jaar leeft, dan leeft 'n langer as ze voader.”

57 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als zij zo gevaarlijk leeft, leeft ze niet lang meer.”

Antwoord:

Informant 1: “As ze zô hevearlijk leeft, dan zâ ze niet lange meer leve.”

Informant 2: “As ze zô hevearlijk leeft, dan zâ ze niet lange meer leve.”

59 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als het nu nog leeft dan leeft het morgen ook nog.”

Antwoord:

Informant 1: “As 't vandeag nog leeft, dan leeft 't mearehen ok nog.”

Informant 2: “As 't vandeag nog leeft, dan leeft 't mearehen ok nog.”

61 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als jullie zo losbandig leven dan leven jullie nooit zo lang als ik.”

Antwoord:

Informant 1: “Als julder zo losbandig leven, dan zul je nooit zo lange leven als ik.”

Informant 2: “Als julder zo losbandig leven, dan zul je nooit zo lange leven als ik.”

63 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als ze voor hun werk leven dan leven ze niet voor hun kinderen.”

Antwoord:

Informant 1: “Als ze voor d'r waark leven, dan leven ze nie vô de kinders.”

Informant 2: “Als ze voor d'r waark leven, dan leven ze nie vô de kinders.”

67 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als Rudy nog leeft, dan leeft Leo ook nog.”

Antwoord:

Informant 1: “Als Rudy leeft, leeft Leo ok nog.”

Informant 2: “Als Rudy leeft, leeft Leo ok nog.”

68 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als je gezond leeft dan leef je langer.”

Antwoord:

Informant 1: “Â'je gezond leeft, dan leef je langer.”

Informant 2: “Â'je gezond leeft, dan leef je langer.”

69 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als er zo weinig mensen van de landbouw leven, dan leven er veel mensen van het werk in de fabriek.”

Antwoord:

Informant 1: “Ast'r zô vee maanse van de landbouw leve, dan leven d'r vee maansen van waark in de fabriek.”

Informant 2: “Ast'r zô vee maanse van de landbouw leve, dan leven d'r vee maansen van waark in de fabriek.”

70 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als Peter en Liesje in het paradijs leven, dan leven Rosa en Frans in de hel.”

Antwoord:

Informant 1: “As Peter en Liesje in het paradijs leven, dan leven Rosa en Frans in d'aale.”

Informant 2: “As Peter en Liesje in het paradijs leven, dan leven Rosa en Frans in d'aale.”

71 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als we sober leven, leven we gelukkig.”

Antwoord:

Informant 1: “As we sober leven, leven we gelukkig.”

Informant 2: “As we sober leven, leven we gelukkig.”

72 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Leef wat gezonder, Jan.”

Antwoord:

Informant 1: “Je mô wat gezonder leven, Jan.”

Informant 2: “Leef 's wat gezonder, Jan.”

NB: Beide informanten vonden dat “leef n's wat gezonder, Jan,” mogelijk was.

73 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Leef wat minder bekrompen, kinderen.”

Antwoord:

Informant 1: “Leef 's wat minder bekrompen, kinders.”

Informant 2: “Leef 's wat minder bekrompen, kinders.”

75 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmme.”

Informant 2: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmme.”

77 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen moet zwemmen kunnen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen moet zwemmen kunnen.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmen.”

Informant 2: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmen.”

80 Komt deze zin voor in uw dialect?”

“Ik vind dat iedereen kunnen zwemmen moet.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen kunnen zwemmen moet.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmen.”

Informant 2: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmen.”

82 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen zwemmen kunnen moet.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen zwemmen kunnen moet.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmen.”

Informant 2: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmе.”

84 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen zwemmen moet kunnen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen zwemmen moet kunnen.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmе.”

Informant 2: “Ik vin dat iedereên mot kunnen zwâmmе.”

86 Komt deze zin voor in uw dialect?”

“Ik weet dat Eddy morgen wil brood eten.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat Eddy morgen wil brood eten.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik weet dat Eddy mearehe broôd wil ete.”

Informant 2: “Ik weet dat Eddy mearehe broôd wil ete.”

87 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Eddy moet kunnen vroeg opstaan.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Eddy moet kunnen vroeg opstaan.

Antwoord:

Informant 1: “Eddy moet vroeg op kunne stae.”

Informant 2: “Eddy moet vroeg op kunne stae.”

132 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik denk dat Marie hem zal moeten roepen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

NB: Informanten gaven aan dat 'denk' hier een schwa krijgt: 'dienk-e'.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik denk dat Marie hem zal moeten roepen.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik dienke dat Marie d'n zâ motte roepe.”

Informant 2: “Ik dienke dat Marie d'n zâ motte roepe.”

140 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Zitten hier nergens geen muizen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

NB: Informanten besloten samen dat beide varianten, dus met én zonder 'nergens', mogelijk

waren.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Zitten hier nergens geen muizen.”

Antwoord:

Informant 1: “Zitten hier naarehest muuzen” / “Zitten hier naarehes geen muuzen.”

Informant 2: “Zitten hier naarehest muuzen” / “Zitten hier naarehes geen muuzen.”

NB: de informanten gaven aan dat beide varianten kunnen, maar dat ze beide een andere voorkeur hadde: Informant 1 kiest voor de eerste variant, Informant 2 voor de tweede.

Antwoord uit schriftelijke data: “Zitte ie aargest muzen?”

146 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij spreekt niet goed geen Frans.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij spreekt niet goed geen Frans.”

Antwoord:

Informant 1: “Ie spreekt geen goed Frans.”

Informant 2: “Ie spreekt geen goed Frans.”

148 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Iedereen is geen vakman.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Iedereen is geen vakman.”

Antwoord:

Informant 1: “Iedereen is geen vakman.”

Informant 2: “Iedereen is geen vakman.”

149 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij heeft overal geen vrienden.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij heeft overal geen vrienden.”

Antwoord:

Informant 1: “Ie ei naarehes geen vrienden.”

Informant 2: “Ie ei naarehes geen vrienden.”

137 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij wil geen soep niet eten.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij wil geen soep niet eten.”

Antwoord:

Informant 1: “Ie wil geen soep ete.”

Informant 2: “Ie wil geen soep ete.”

154 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Boeken heeft Jan drie.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Boeken heeft Jan drie.”

Antwoord:

Informant 1: “Jan ei drie boeken.”

Informant 2: “Jan ei drie boeken.”

156 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen moet hebben gemaakt.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

157 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen moet gemaakt hebben.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

160 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen gemaakt moet hebben.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt voor.

161 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen gemaakt hebben moet.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

188 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Heb je genoeg mensen om hooi van het land te halen?”

Antwoord:

Informant 1: “Aaje henoeg maanse om 't ooi van 't land te eale?”

Informant 2: “Aaje henoeg maanse om 't ooi van 't land te eale?”

Antwoord uit schriftelijke data: “Aaje henoeg maanse om ooi van't land te eale?”

189 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Het was aardig van Jan om te komen werken.”

Antwoord:

Informant 1: “'t Was aardig van Jan om te komme waarken.”

Informant 2: “'t Was aardig van Jan om te komme waarken.”

Antwoord uit schriftelijke data: “'t Was aardig van Jan om te komme waarken.”

190 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Deze ton is zwaar om te dragen.”

Antwoord:

Informant 1: “Deze ton is zwear om te dreahen.”

Informant 2: “Deze ton is zwear om te dreahen.”

Antwoorden uit schriftelijke data: “Deze ton is zwear om te dreahen.”

192 Komt deze zin voor in uw dialect?

“We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

Antwoord:

Informant 1: Twijfel.

Informant 2: Twijfel.

NB: Informant 1 twijfelde sterk of 'van' ertussen moest. Informant 2 ging daar uiteindelijk in mee, maar bleef erbij dat beide varianten mogelijk waren. Informant 1 sloot zich daarbij aan.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

Antwoord:

Informant 1: “Wenopen â'meal op tiet tuus te wezen.”

Informant 2: “Wenopen â'meal op tiet tuus te wezen.”

Antwoord uit schriftelijke data: “W'open oallemeale da m'n op tied thuus bin.”

199 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij staat te zeuren.”

Antwoord:

Informant 1: “Ie steat te zeuren.”

Informant 2: “Ie steat te zeuren.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Ie steat te zeuren.”

198 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij kan staan zeuren.”

Antwoord:

Informant 1: “Ie kan zò staan zeuren.”

Informant 2: “Ie kan zò staan zeuren.”

200 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Toen we aankwamen regende het.”

Antwoord:

Informant 1: “Toen we aankwamen, regende het.” / “’t Regende dat we aankwamen.”

Informant 2: “Toen we aankwamen, regende het.” / “’t Regende dat we aankwamen.”

NB: De informanten gaven aan dat beide zinnen mogelijk waren, maar hun voorkeur ging uit naar de tweede vorm.

215 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik geloof dat ik groter ben dan hij.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik geloave dat ik groôter ien dan ie.”

Informant 2: “Ik geloave dat ik groôter ien dan ie.”

216 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ze gelooft dat jij eerder thuis bent dan ik.”

Antwoord:

Informant 1: “Ze dienkt dat jie eerder thuus bin dan ik.”

Informant 2: “Ze dienkt dat jie eerder thuus bin dan ik.”

217 Vertaal de volgende zin in uw dialect

“Je gelooft toch niet dat hij sterker is dan jij?”

Antwoord:

Informant 1: “Je gelaoft toch nie dat 'n staarker is as joe?”

Informant 2: “Je gelooft toch nie dat 'n staarker is as joe?”

218 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ze geloven dat wij rijker zijn dan zij.”

Antwoord:

Informant 1: “Ze dienen dat oons riever bin dan hun.”

Informant 2: “Ze dienen dat oons riever bin dan hun.”

219 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“We geloven dat jullie niet zo slim zijn als wij.”

Antwoord:

Informant 1: “We dienen dat julder niet zo slim bin as oons.”

Informant 2: “We dienen dat julder niet zo slim bin as oons.”

220 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Jullie geloven toch niet dat zij armer zijn dan jullie?”

Antwoord:

Informant 1: “Jullie geloaven toch niet dat ze armer bin dan julder?”

Informant 2: “Jullie geloaven toch niet dat ze armer bin dan julder?”

221 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“U gelooft dat Lisa even mooi is als Anna.”

Antwoord:

Informant 1: “U dient dat Lisa even mooi is as Anna.”

Informant 2: “U dient dat Lisa even mooi is as Anna.”

222 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Hij gelooft dat Louis en Jan sterker zijn dan Geert en Peter.”

Antwoord:

Informant 1: “Ie dient dat Louis en Jan staarker bin dan Geert en Peter.”

Informant 2: “Ie dienkt dat Louis en Jan staarker bin dan Geert en Peter.”

227 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij slaapt hij doet.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

228 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij slaapt het doet.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

243 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Slaapt hem? Hij doet.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

NB: De informanten geven aan dat het eerste deel van de zin wel voorkomt, maar het tweede gedeelte niet.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

245 Komt deze zin voor in uw dialect?

“De lamp doet niet meer branden.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt voor.

246 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Doe Marie elke avond dansen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt voor.

247 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Doe het brood even snijden.

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt voor.

248 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik doe wel even de kopjes afwassen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

249 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De jongen wiens moeder gisteren hertrouwd is, stond achter mij.”

Antwoord:

Informant 1: “De jongen die z'n moeder gisteren hertrouwd is, stong achter mien.”

Informant 2: “De jongen wie z'n moeder gisteren hertrouwd is, stond achter mien.”

Antwoord uit schriftelijke data: “De jongen wae van de moeder histeren hertrouwd is, stong achter mien.

250 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De bank waar ze op zaten was pas geverfd.”

Antwoord:

Informant 1: “De bank wea ze op zeaten was pas hevaarefd.”

Informant 2: “De bank wea ze op zeaten was pas hevaarefd.”

Antwoord uit schriftelijke data: “De bank wea ze op zeaten was pas heverfd.”

259 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wie geld heeft, moet mij maar wat geven.”

Antwoord:

Informant 1: “Wie held eit, moet mien maar wat geen.”

Informant 2: ““Wie held eit, moet mien maar wat geen.”

260 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Antwoord:

Informant 1: “Wat dienik je wie ik in de stad ontmoet a?”

Informant 2: “Wat dienik je wie ik in de stad ontmoet a?”

Antwoord uit schriftelijke data: “Wie dienke je wie of ik in de stad bin tehen 'ekomme?”

261 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wat denken jullie hoe ze het hebben opgelost?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wat denken jullie hoe ze het hebben opgelost?”

Antwoord:

Informant 1: “Wat dienken jullie oe ze 't oppelost a?”

Informant 2: “Wat dienken jullie oe ze 't oppelost a?”

Antwoord uit schriftelijke data: “Oe dienke julder dat ze't op'elost è?”

265 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?”

Antwoord:

Informant 1: “Oe dienke je hoe ze 't oppelost a?”

Informant 2: “Oe dienke je hoe ze 't oppelost a?”

Antwoord uit schriftelijke data: “Oe dienke je dat ze 't op'elost è?”

262 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wie denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wie denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Antwoord:

Informant 1: “Wie dienk je dat ik in de stad ontmoet a?”

Informant 2: “Wie dienk je dat ik in de stad ontmoet a?”

Antwoord uit schriftelijke data: “Wie dienk je wie of ik in de stad tehen 'ekomme bin?”

297 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”

Antwoord:

Informant 1: Niet gebruikelijk.

Informant 2: Niet gebruikelijk.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”

Antwoord:

Informant 1: “Zoud 'n dat 'edae kun' a?”

Informant 2: “Zoud 'n dat 'edae kun' a?”

309 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik heb geen zin en voeren de koeien.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

316 Komt deze zin voor in uw dialect?

“De politie zou bij hem komen en nemen hem mee.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De politie zou bij hem komen en nemen hem mee.”

Antwoord:

Informant 1: “De plisie zou bie z'n kommen en 'm meenemen.”

Informant 2: “De plisie zou bie z'n kommen en 'm meenemen.”

317 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”

Antwoord:

Informant 1: “Aol Merie d'r koeien bin verdronken bie de overstroaming.”

Informant 2: “Aol Merie d'r koeien bin verdronken bie de overstroaming.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Merie aol d'r koeien bin verdronke bie de overstroaming.”

319 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Dit denk ik niet aan.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

321 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Die jongen heb ik mee naar de markt geweest.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

322 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik heb al de eerste drie sommen gemaakt, de welke heb jij gemaakt?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

323 Komt deze zin voor in uw dialect?

“De watvoore heb jij al weggebracht?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

339 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Niemand mag het zien dus ik vind dat jij het ook niet mag zien.”

Antwoord:

Informant 1: “Gin maans mag 't zie, dus ik vin dat jie 't ok niet mag zie.”

Informant 2: “Gin maans mag 't zie, dus ik vin dat jie 't ok niet mag zie.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Gin maans mag 't zie, dust ik vinde dat jie 't 'ok nie mag zie.”

347 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt voor.

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”

Antwoord:

Informant 1: Gebruikelijk.

Informant 2: Gebruikelijk.

Antwoord uit schriftelijke data: Gebruikelijk.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik weet dat 'n is ga zwammen.”

Informant 2: “Ik weet dat 'n is ga zwammen.”

NB: Informant 2 droeg de vorm 'Ik weet dat 'n gaan zwemmen is' als eerst aan als mogelijke vertaling. Later gaf hij toe dat de letterlijke vertaling ook prima is. Informant 1 vond beide vertalingen prima.

350 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor, maar klinkt vreemd.

Informant 2: Komt voor, maar klinkt vreemd

NB: Informant 2 gaf hier, ondanks de vorige vraag, aan dat deze vorm onjuist is.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt voor.

Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Antwoord:

Informant 1: Minder gebruikelijk dan 'is gaan zwemmen'.

Informant 2: Minder gebruikelijk dan 'is gaan zwemmen'.

NB: Hier gaf informant 2 aan dat hij tussen de twee vormen geen verschil zag.

Antwoord uit schriftelijke data: Zeer gebruikelijk.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik weet dat 'n is ga zwammen.”

Informant 2: “Ik weet dat 'n is ga zwammen.” / “Ik weet dat 'n gaan zwam' is.”

329 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik heb nog nooit iemand boos zien worden op deze jongen, ik geloof deze jongen vinden zij

allemaal wel aardig.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

NB: Informanten gaven aan dat het stuk voor de komma wel mogelijk was.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik heb nog nooit iemand boos zien worden op deze jongen, ik geloof deze jongen vinden zij allemaal wel aardig.”

Antwoord:

Informant 1: “Ik a nog nooit geen maans boôs zie oôre op deze jongen, ik geloave dassе deze jongen ammea wel aârdig vinden.”

Informant 2: “Ik a nog nooit geen maans boôs zie oôre op deze jongen, ik geloave dassе deze jongen ammea wel aârdig vinden.”

353 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wil je nog koffie, Jan?” “Ja'k.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

NB: Deze vraag vormde een lastig geval: de informanten gaven aan dat de 'k' zoals die hier staat niet echt gevoaliseerd wordt, maar dat er nog wel een ondefinieerbare klank achter 'ja' verschijnt.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wil je nog koffie, Jan?” “Ja'k.”

Antwoord:

Informant 1: “Wil jie nog koffie, Jan?” “Ja -”

Informant 2: “Wil jie nog koffie, Jan?” “Ja -”

355 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hebben ze gegeten?” “Jaanze.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hebben ze gegeten?” “Jaanze.”

Antwoord:

Informant 1: “A ze à gegeten?” “Ja.”

Informant 2: “A ze à heheten?” “Ja.”

359 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Met zulk weer je kunt niet veel doen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Met zulk weer je kunt niet veel doen.”

Antwoord:

Informant 1: “Met zuk weer kun je nie vee doe.”

Informant 2: “Met zuk weer kun je nie vee doe.”

365 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hem is dood.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hem is dood.”

Antwoord:

Informant 1: “Ie is doôd.”

Informant 2: “Ie is doôd.”

364 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Is hem dood?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Is hem dood?”

Antwoord:

Informant 1: “Is tie doôd?”

Informant 2: “Is tie doôd?”

366 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Haar is ziek.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Haar is ziek.”

Antwoord:

Informant 1: “Zie is ziek.”

Informant 2: “Zie is ziek.”

367 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Is haar ziek?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Is haar ziek?”

Antwoord:

Informant 1: “Is ze ziek?”

Informant 2: “Is ze ziek?”

370 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die ze geroepen hebben.”

Antwoord:

Informant 1: “Dat is de man die ze 'roop' a”

Informant 2: “Dat is de man die ze 'roop' a”

371 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die het verhaal heeft verteld.”

Antwoord:

Informant 1: “Das de man die het verhael verteld eit.”

Informant 2: “Das de man die het verhael verteld eit.”

372 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die ik denk dat het verhaal heeft verteld.”

Antwoord:

Informant 1: “Das de man da'k dienke die 't verhael verteld eit.”

Informant 2: “Das de man da'k dienke die 't verhael verteld eit.”

373 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die ik denk dat ze geroepen hebben.”

Antwoord:

Informant 1: “Das die man da'k dienke dat ze 'roop' a.”

Informant 2: “Das die man da'k dienke dat ze 'roop' a.”

387 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wanneer zal de wereldvrede komen?” “Nooit niet.”

Antwoord:

Informant 1: Komt voor.

Informant 2: Komt voor.

397 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Het schijnt dat ze niets mag eten.”

Antwoord:

Informant 1: “'t Schient dat ze niets mag eten.” / Het schient dat ze niets eten mag.”

Informant 2: “'t Schient dat ze niets mag eten.” / Het schient dat ze niets eten mag.”

Antwoord uit de schriftelijke data: “'t Schient dat ze niks mag ete.”

403 Vertaal de volgende in in uw dialect:

“Het lijkt wel of er iemand in de tuin staat.”

Antwoord:

Informant 1: “'t Liekent wâ of d'r iemand in d'n tuun staet.”

Informant 2: 't Liekent wâ of d'r iemand in d'n tuun staet.”

417 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Misschien ga 'k 'et ekik wel krijgen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Misschien ga 'k 'et ekik wel krijgen.”

Antwoord:

Informant 1: “Misschien ga'k 't wâ kriehen.”

Informant 2: “Misschien krieg 'k 't wâ.”

418 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde er gij op duwen?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Durfde er gij op duwen?”

Antwoord:

Informant 1: “Durfde je d'r op te douwen.”

Informant 2: “Durfde je d'r op te douwen.”

419 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde me gij uitnodigen?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Durfde me gij uitnodigen?”

Antwoord:

Informant 1: “Durfde je me uut te nôdigen?”

Informant 2: “Durfde je me uut te nôdigen?”

420 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde ze gij uitnodigen?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Durfde ze gij uitnodigen?”

Antwoord:

Informant 1: Onverstaanbaar.

Informant 2: Onverstaanbaar.

423 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Heb je me jij die brief opgestuurd?”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

459 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hij heeft de bal gegooid in de mand.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

485 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Zal ik koken?” “Dat doe maar.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

NB: Informant 1 merkte op dat het eerste deel van de zin wel mogelijk is.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Zal ik koken?” “Dat doe maar.”

Antwoord:

Informant 1: “Zal ik koken?” “Doettat mâ.”

Informant 2: “Zal ik koken?” “Doettat mâ.”

486 Komt deze zin voor in uw dialect?
“Dat boek beloof mij dat je nooit meer zult verstoppen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat boek beloof mij dat je nooit meer zult verstoppem.”

Antwoord:

Informant 1: “Je moet m'n beloven dat je dat boek nooit meer zult verstoppem.”

Informant 2: “Je moet m'n beloven dat je dat boek nooit meer zult verstoppem.”

487 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wat zeg mij dat je gekocht hebt.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wat zeg mij dat je gekocht hebt.”

Antwoord:

Informant 1: “Zei mien wâ je 'kocht eit.”

Informant 2: “Zei mien wâ je 'kocht eit.”

495 Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Ik denk dat je veel weg zal moeten gooien.”

Antwoord:

Informant 1: Zeer gebruikelijk.

Informant 2: Zeer gebruikelijk.

Antwoord uit schriftelijke data: Zeer gebruikelijk.

Vertel de volgende zin op zoveel manieren in uw dialect.

“Ik denk dat je veel weg zal moeten gooien.”

Antwoord:

Informant 1: "Ik dienke dat je veel weg zou motte hooien."

Informant 2: "Ik dienke dat je veel weg zou motte hooien."

Antwoord uit schriftelijke data: "Ik dienke dat je vee weg zou motte ghoonie."

502 Komt deze zin voor in uw dialect?

"Marie zit stoofperen en schillen."

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

"Marie zit stoofperen en schillen."

Antwoord:

Informant 1: "Merie zit stoofperen te schaaalen."

Informant 2: "Merie zit stoofperen te schaaalen."

513 Komt deze zin voor in uw dialect?

"Zo een vrouw een kun je maar beter niet tegenspreken."

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

514 Komt deze zin voor in uw dialect?

"Zo een mens een heeft altijd wat om over te klagen."

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

Antwoord uit schriftelijke data: Komt niet voor.

520 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wat voor boeken heb je gekocht?”

Antwoord:

Informant 1: “Wat voor boeken aa je hekocht?”

Informant 2: “Wat voor boeken aa je hekocht?”

Antwoord uit schriftelijke data: “Wat vo boeken ei je 'ekocht?”

526 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wie heeft jou op de kermis gezien?”

Antwoord:

Informant 1: “Wie ei joe op de kaarmis 'ezie?”

Informant 2: “Wie ei joe op de kaarmis 'ezie?”

530 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Marie zei dat Piet een boek heeft geprobeerd te verkopen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

531 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wim dacht dat ik Els had geprobeerd een cadeau te geven.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

532 Komt deze zin voor in uw dialect?

“Karel weet dat jij hebt geprobeerd Marie een boek te verkopen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

530b Komt deze zin voor in uw dialect?

“Marie zei dat jij Piet een boek hebt geprobeerd te verkopen.”

Antwoord:

Informant 1: Komt niet voor.

Informant 2: Komt niet voor.

273 Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Marie trok de deken naar zich toe.”

Antwoord:

Informant 1: “Merie trok de deken nae d'r eigen/zich toe.”

Informant 2: “Merie trok de deken nae d'r eigen toe.”

Antwoord uit schriftelijke data: “Merie trok de deken nae d'r toe.”

Bijlage 3: Transcript van het interview

[0.00.00]

Veldwerker: Ik zet deze aan... Ik leg hem even tussen jullie in, dan ... kunnen we goed luisteren. Goed, en dan beginnen we met vraagnummer 6. Ik ga even testen of hij hard genoeg staat...

Informant 1: Ja.

Opname: Vraagnummer zes:
Komt deze in voor in uw dialect?
“Gisteren wandeldiede door het park.”

Informant 2: Nee, die komt niet voor.

Informant 1: Nee, die komt niet voor.

Veldwerker: Die komt niet voor.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Gisteren wandeldiede door het park.”

Informant 2: Ja... Wandelde 'ie deu, DEU 't park.

Informant 1: Gisteren wandelde 'ie door 't park, zou ik zeggen.

Informant 2: Nee, ik zegge DEU 't park.

Informant 1: Deu... 't. 't Park? Deu 't park?

Informant 2: Deu't.

Informant 1: Deu't.

Informant 2: Wandelde ie DEU't park.

Informant 1: Deu't. Wandelde die deu't park.

Informant 2: Ja, die het dat wordt een t hèn, t komma.

Informant 1: Ja. Deu't park.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Inderdaad.

Opname: Vraagnummer achttien.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.

[0.01.00]

“Ze weet niet dat Marie gisteren gestorven is.”

Informant 2: Ja... Ze weet niet dat Marie gisteren gesturven is.

Informant 1: Ja. Dat is goed.

Opname: Vraagnummer tweeëntwintig.
Komt deze zin voor in uw dialect?

“Er wil niemand niet dansen.”

Informant 1: Die komt niet voor.

Informant 2: Nee.

Informant 1: Dat klopt niet. Er wil niemand dansen.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Er wil niemand niet dansen.”

Informant 2: Er wil geen mens dansen.

Informant 1: Ja. D'r wil geen mens dansen.

Informant 2: Nee, dan doen we 't niet!

(gelach)

Opname: Vraagnummer 25

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Niemand heeft dat ooit gewild of gekund.”

Informant 2: D'r is geen mens die dat ook gekunde – of eh – gewild of gekund heit.

Veldwerker: Ja.

Informant 2: D'r is geen mens.

Informant 1: Ja.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Jan had het hele brood wel willen op eten.”

[0.02.00]

Informant 1: Jan had het hele brood wel op willen eten.

Opname: Vraagnummer zevenentwintig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Informant 1: Vertel mien is wie ze had kunnen roepen. Ja.

Informant 2: Ja, da's goed.

Informant 1: 'k denk het ook.

Opname: Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Informant 2: Ja. Vertel me eens wie ze kunnen roepen had.

Informant 1: Ja. Dat is wel gebruikelijk, dat wordt wel gebruikt.

Veldwerker: xxx

Informant 1: Ja

Informant 2: Maar dan zeggen we er nog achter 'kunnen roepen had'. Vertel me eens wie ze

kunnen roepen had.

Informant 1: Ja.

Informant 2: Zeggen we er dan nog achter.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Maar in principe is hij niet fout?

Informant 1: Nee.

Veldwerker: In principe is hij niet fout – kan wel.

[0.03.00]

Informant 2: Ja, ja, nee, in principe is het niet fout, nee hoor.

Veldwerker: Nee.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen.”

Informant 2: Ja, xxx

Informant 1: Ja, vertel mij eens wie ze had kunnen roepen.

Opname: Vraagnummer negenentwintig

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Informant 2: Vertel mien 's wie of ze kunnen roepen had.

Informant 1: Ja. Da's nog beter, ja. Vertel mien 's ...

Opname: Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Informant 2: Ja, maar nu ben ik het even kwijt hoor, dat is toch xxx.

Veldwerker: Deze zin heeft 'wie of'. Daarmee is hij verschillend van de andere.

[0.04.00]

Informant 2: Ja. Ja. Vertel mij eens wie of ze kunnen roepen had.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: En is 'wie of' dan beter? Dan 'wie'?

Informant 2: Ja. Ja, ja, ja. Nou, ik geloof niet dat dat veel uitmaakt hoor.

Informant 1: Nee hoor.

Veldwerker: Goed, is even gebruikelijk.

Informant 1: Ja.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Ja.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen.”

Informant 1: Vertel mij eens wie of ze had kunnen roepen.

Opname: Vraagnummer achtentwintig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Informant 1: Dat komt voor ja.

Informant 2: Ja, ja.

Informant 1: In eh, eh, de Zeeuwse taal. Ja, dat komt voor.

[0.05.00]

Informant 2: Ik vraag me nou alleen wel eens een keer af, praten vulder hier nou Zeeuws of Schouws.

Veldwerker: Schouws is een vorm van Zeeuws, denk ik.

Informant 2: Ja, ja.

Veldwerker: En dan is het Renessese dialect weer –

Informant 2: Ja, nou ja, nou goed.
(gelach)

Veldwerker: Denk ik hoor.

Informant 1: Je bent niet op Bru hoor, of in Zierikzee.

Informant 2: Nee, xxx

Informant 1: Nee ik bedoel, dat is een heel verschil.

Informant 2: Ja, maar dat is op Zuid-Beveland ook.

Informant 1: Ook.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Goed, de tweede van achtentwintig.

Opname: Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?
“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Informant 1: Ja, ie -

Informant 2: Ja, mijn is mien.

Veldwerker: En komt die dan meer voor dan 'wie of'?

Informant 2: Ja... Ja.

Veldwerker: Dan de voorgaande? Als je die naast elkaar legt: “Vertel mij eens wie zij had kunnen roepen”, “Vertel mij eens wie of zij had kunnen roepen” en “Vertel mij wie dat zij had kunnen roepen”?

Informant 2: Ja dat 'of' dat komt hier toch ook wel hoor.

[0.06.00]

Informant 1: Vertel mij eens wie of ze had – wie OF ze had kunnen roepen.

Informant 2: Ja, dat wordt – dat kun je wel zeggen, maar dan moet je echt nadenken.

Informant 1: Dan moet je nadenken.

Informant 2: Daar kom ik niet uit.

Veldwerker: Dus de constructie met 'of' is minder eh –

Informant 2: Ja, ja.

Informant 1: Da's minder gebruikelijk.

Veldwerker: Oké. Dan komt nu de vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie dat zij had kunnen roepen.”

Informant 2: Ja...

Informant 1: Vertel mij eens wie ze had kunnen roepen.

Informant 2: Ja. Of kunnen roepen had.

Informant 1: Kunnen roepen had.

Informant 2: Dat kan ertussen.

Informant 1: Dat kan allebei.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Wie ze kunnen roepen had, had kunnen roepen. Ja. Ik geloof dat het erachter meer gebruikt wordt als ertussen.

Informant 2: Ja, dat geloof ik ook wel.

Veldwerker: Wie ze had kunnen roepen – wie ze kunnen roepen had?

Informant 2: Ja, da's goed.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Interessant. Oké, vraagnummer dertig.

Opname: Vraagnummer dertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Informant 1: Dat komt voor, ja.

Informant 2: Ja... Minder.

Informant 1: Maar niet zo...

[0.07.00]

Veldwerker: Het minst.

Informant 1: Wie of dat ze had kunnen roepen... Ja als je iets vertelt aan iemand, dan komt het voor, ja. Vertel mij nou maar eens wie of dat ze had kunnen roepen! Xxx

Informant 2: Ja, ik houd het op dat eh – dat 'had' dat houd ik voor achteraan.

Informant 1: Ja. Ja.

Opname: Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Informant 2: Ja... Maar nu staat er 'zij'. Dat kan ook 'hij' wezen.

Veldwerker: Ja, klopt.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Maar in principe is dus deze constructie 'wie of dat' is het minst gebruikelijk volgens jullie.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Komt 'ie.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Vertel mij eens wie of dat zij had kunnen roepen.”

Informant 2: Ja...

Informant 1: Ja.

Informant 2: Ze of um.

[0.08.00]

Informant 1: Vertel me eens

Informant 2: Wie of t'n had kunnen roepen.

Informant 1: Wie of ze of wie oft'n – wie oft'n had kunnen roepen.

Informant 2: Ja, ja.

Informant 1: Wie oft'n had kunnen roepen?

Informant 2: Ja.

Informant 1: Of wie of dat zij had kunnen roepen.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Dat hangt ervan af.

Informant 2: Het is wel zij maar geen hij.

Informant 1: Nee.

Informant 2: Oft'n zeggen we dan. Oft'n.

Informant 1: Oft'n.

Informant 2: Ja, ja.

Veldwerker: Dus het xxx of dat zij.

Informant 2: Ja, ja.

Veldwerker: Hm, oké. Eh – vraagnummer vijfendertig, komt 'ie.
Opname: Vraagnummer vijfendertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Jan herinnert zich dat verhaal wel.”
Informant 2: Ja dat is goed zo.
Informant 1: Ja dat is...
Informant 2: Ja, nou, wel dan zeggen we wá.
Informant 1: Wá, ja. Xxx
Informant 2: Die L eraf.
Informant 1: Jan herinnert dat ...
Informant 2: Dat verhaal wel.
Informant 1: Jan herinnert zich dat –
Informant 2: Dat verhaal wel.
Informant 1: Maar ik weet niet of je nou 'zich' ertussen zegt. Jan herinnert zich dat verhaal wel.
Herinnert zich dat verhaal wel. Jan herinnert dat – ja dat moet ertussen. Ja.
Informant 2: Ja, maar het is geen verhaal maar verhael.

[0.09.00]

Informant 1: Verhael.
Veldwerker: Maar wel zich.
Informant 1: Maar wel zich.
Veldwerker: Komt vraagnummer zesendertig.
Opname: Vraagnummer zesendertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Marie en Piet wijzen naar elkaar.”
Informant 2: Marie en Piet wijzen naar mekaare.
Informant 1: Ja, ja. Dat klopt.
Veldwerker: Komt vraagnummer zevenendertig.
Opname: Vraagnummer zevenendertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
Informant 1: Toon wast -
Opname: “Toon wast zichzelf.”
Informant 1: – oh.
(gelach)
Sorry!

Veldwerker: Zeg het maar, zeg het maar.
Informant 1: Toon wast z'n eigen.
Informant 2: Ja.
Informant 1: Z'n eigen.
Veldwerker: Z'n eigen. Ik dacht dat jullie bij “Jan herinnert zich dat verhaal wel” dat jullie ook z'n eigen zouden gaan zeggen.
Informant 1: Oh.
Veldwerker: xxx. Da's ook weer interessant. Interessant.
Informant 1: Ooooooh.
Veldwerker: Oké. Vraagnummer achtendertig.
Informant 1: Nee, oké.
Opname: Vraagnummer achtendertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“De timmerman heeft geen spijkers bij zich.”

[0.10.00]

Informant 1: De timmer – De timmerman heit geen spijkers bie z'n. Bie z'n.
Informant 2: Ja, da's goed.
Veldwerker: Ja.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Goed. Vraag negenendertig.
Opname: Vraagnummer negenendertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Fons zag een slang naast zich.”
Informant 1: Ja, Fons zag een slange neffen z'n.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Neffen z'n. Oké. Vraagnummer veertig.
Opname: Vraagnummer veertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Erik liet mij voor zich werken.”
Informant 2: Erik liet mien voor z'n eigen – voor z'n werken.
Informant 1: Voor z'n – voor z'n eigen.
Informant 2: Voor z'n werken.
Informant 1: Voor z'n. Voor um. Voor z'n ei – voor z'n. Ja.
Informant 2: Ja.

Informant 1: Erik liet mien voor z'n werken. Ja.
Veldwerker: Oké. Komt vraagnummer éénenveertig.
Opname: Vraagnummer éénenveertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Johanna liet zich meedrijven op de golven.”

[0.11.00]

Informant 1: Johanna liet zich meedrijven op de golven.
Informant 2: Ja, zich of d'r eigen.
Informant 1: Hè? Drijven.
Informant 2: Johanna liet d'r eigen.
Informant 1: D'r eigen meedrijven op de ja.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: D'r eigen.
Informant 1: D'r eigen meedrijven
Informant 2: Op de golven.
Informant 1: Op de golven.
Veldwerker: Goed. Vraagnummer tweeënveertig.
Opname: Vraagnummer tweeënveertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Toon bekeek zichzelf eens goed in de spiegel.”
Informant 2: Toon keek eens goed naar z'n eigen in de spiegel.
Informant 1: Ja. Bekeek z'n eigen eens goed – bekeek. Ja.
Informant 2: Took bekeek z'n eigen eens goed in de spiegel.
Informant 1: Z'n eigen goed in de spiegel, ja.
Veldwerker: Goed. Vraag vijfenveertig dan.
Opname: Vraagnummer vijfenveertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Eduard kent zichzelf goed.”
Informant 2: Eduard kent z'n eigen goed.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Zeseneveertig.
Opname: Vraagnummer zeseneveertig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Ward heeft gehoord dat er foto's van zijn eigen in de etalage staan.”

[0.12.00]

Informant 1: Ward heeft gehoord dat er foto's van z'n eigen in de etalage staan. Ja.

Veldwerker: Dus die komt voor.

Informant 1: Die komt voor.

Informant 2: Ja hoor.

Veldwerker: Goed. Vraag drieënvijftig dan.

Opname: Vraagnummer drieënvijftig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als ik zuinig leef, leef ik zoals mijn ouders dat willen.”

Informant 2: A'k zuinig leve, dan leef ik zoals m'n ouders dat willen.

Informant 1: M'n ouders of m'n vader en moeder.

Informant 2: Dat kan ook.

Informant 1: Dat zeggen we ook wel eens.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Kan allebei.

Veldwerker: Kan beide. Oké. Vraag vijfenvijftig.

Opname: Vraagnummer vijfenvijftig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als hij nog drie jaar leeft, leeft hij langer dan zijn vader.”

Informant 2: Als d'n nog drie jaar leeft, dan leeft 'n langer als z'n vader.

Informant 1: Ja.

[0.13.00]

Veldwerker: Vraag zevenenvijftig.

Opname: Vraagnummer zevenenvijftig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als zij zo gevaarlijk leeft, leeft ze niet lang meer.”

Informant 1: Als zij zo gevaarlijk leeft dan leeft ze niet lange meer. Dan zal ze niet lange meer leven. Als ze zo gevaarlijk leeft, dan zal ze niet lange meer leven.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Ja, eens?

Informant 2: Ja.

(gelach)

Veldwerker: Negenenvijftig.

Opname: Vraagnummer negenenvijftig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als het nu nog leeft dan leeft het morgen ook nog.”

Informant 2: Als ik vandaag nog leve, dan leef ik morgen ook nog. Maar da's toch eigenlijk wel raar.

Informant 1: xxx

Veldwerker: Oké. Ééneenzestig.

Opname: Vraagnummer ééneenzestig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

[0.14.00]

Opname: “Als jullie zo losbandig leven dan leven jullie nooit zo lang als ik.”

Informant 1: Als julder zo lostbandig leven, dan leven jullie nooit zo lang als ik. Dan zul je nooit zo lange leven als ik. Da's beter.

Veldwerker: Drieënzestig.

Opname: Vraagnummer drieënzestig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als ze voor hun werk leven dan leven ze niet voor hun kinderen.”

Informant 2: Als ze voor d'r werk leveren – leven, dan leven ze niet voor de kinders.

Veldwerker: Ja, eens?

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Zevenenzestig.

Opname: Vraagnummer zevenenzestig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als Rudy nog leeft, dan leeft Leo ook nog.”

Informant 1: Als Rudy leeft, dan leeft Leo ook nog.

Informant 2: Ja, dat is eh – dat is goed zo.

Informant 1: Ja.

[0.15.00]

Veldwerker: Goed. Achtenzestig.

Opname: Vraagnummer achtenzestig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Als je gezond leeft dan leef je langer.”

Informant 2: Als je gezond leeft, dan leef je langer.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Oké. Vraagnummer negenezestig.

- Opname: Vraagnummer negenenzestig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als er zo weinig mensen van de landbouw leven, dan leven er veel mensen van het werk in de fabriek.”
- Informant 2: Als er zo veel mensen van de landbouw leven, dan leven er veel mensen van werk in de fabriek.
- Veldwerker: Eens? Goed. Zeventig.
- Opname: Vraagnummer zeventig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als Peter en Liesje in het paradijs leven, dan leven Rosa en Frans in de hel.”
- Informant 1: Als Peter en Liesje in het paradijs leven, dan leven Rosa en Frans in de hel. Dat blijft eigenlijk zo.

[0.16.00]

- Informant 2: In d'helle.
- Informant 1: In d'helle. In d'helle? Oké. In d'helle. Ja. Paradijs blijft paradijs.
- Informant 2: Dat blijft paradijs.
- Informant 1: Ja.
- Veldwerker: Éénezeventig.
- Opname: Vraagnummer éénezeventig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Als we sober leven, leven we gelukkig.”
- Informant 2: Ja, dat is goed zo, als we sober leven, leven we gelukkig.
- Informant 1: Ja, dat blijft zo.
- Veldwerker: Ja. Tweeënzeventig.
- Informant 1: Dat blijft zo.
- Opname: Vraagnummer tweeënzeventig
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Leef wat gezonder, Jan.”
- Informant 1: Je moet wat gezonder leven, Jan.
- Informant 2: Of leef 's wat gezonder, Jan.
- Informant 1: Of leef 's wat gezonder, Jan, ja.
- Veldwerker: Drieënzeventig.
- Opname: Vraagnummer drieënzeventig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Leef wat minder bekrompen kinderen.”

Informant 2: Leef 's wat minder bekrompen, kinders.

Informant 1: Ja.

[0.17.00]

Veldwerker: Vijfenzeventig.

Opname: Vraagnummer vijfenzeventig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.”

Vertaal de volgende –

Veldwerker: Wacht ho oh oh.

Informant 2: Ja, die komt voor.

Veldwerker: Moet kunnen zwemmen komt voor?

Informant 2: Ja. Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen, ja.

Informant 1: Die zin, ja, die komt voor. Iedereen moet kunnen zwemmen, ja.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.”

Informant 2: Ik vind dat -

Informant 1: Ik vind -

Informant 2: Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.

Informant 1: Moet kunnen zwemmen.

Informant 2: Ja iedereen is iederèèn.

Informant 1: Iederèèn. Ja, iederèèn moet kunnen zwemmen.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Zwèmmen.

Informant 2: Zwemmen zonder n.

Informant 1: Zonder n.

Veldwerker: Maar hij blijft wel zo, xxx.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Goed. Zevenenzeventig.

Opname: Vraagnummer zevenenzeventig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen moet zwemmen kunnen.”

[0.18.00]

Informant 2: Nee ja kijk daar heb je het nou hè, ik denk dat ze dat op Zuid Beveland wel zo

zeggen, maar wij niet.

Informant 1: Nee.

Informant 2: Wij zeggen kunnen vóór zwemmen.

Informant 1: Ja wij draaien dat om.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen. Moet. Kunnen. Zwemmen.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Dus komt niet voor.

Informant 2: Nee.

Informant 1: Nee, dat komt hier niet voor nee.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen moet zwemmen kunnen.”

Informant 1: Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.

Informant 2: Nee, dat komt niet voor.

Informant 1: Ja, nee.

Veldwerker: Vraag tachtig dan.

Opname: Vraagnummer tachtig.

Komt deze zin voor in uw dialect?”

“Ik vind dat iedereen kunnen zwemmen moet.”

Informant 1: Nee. Dat klopt niet.

Veldwerker: Klopt niks van.

Informant 2: Nee.

(gelach)

Informant 1: Eh, nee.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen kunnen zwemmen moet.”

Informant 1: Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Mot kunnen zwemmen.

Informant 2: Ja.

[0.19.00]

Veldwerker: Oké. Tweeëntachtig.

Opname: Vraagnummer tweeëntachtig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen zwemmen kunnen moet.”

Informant 2: Nee.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Nee.

Informant 1: Komt niet voor.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen zwemmen kunnen moet.”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Dat wordt? Ik vind dat iedereen ... moet kunnen zwemmen.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Goed. Vierentachtig.

Opname: Vraagnummer vierentachtig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik vind dat iedereen zwemmen moet kunnen.”

Informant 2: Nee.

Informant 1: Nee.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik vind dat iedereen zwemmen moet kunnen.”

Informant 2: Nee, ook niet.

Informant 1: Nee hoor. Ja, vertaal –

Veldwerker: Vertaalzin.

Informant 1: Dat moet er staan. Ik vind dat iedereen moet kunnen zwemmen.

Informant 2: Ja ja.

[0.20.00]

Veldwerker: Goed. Zesentachtig.

Opname: Vraagnummer zesentachtig.

Komt deze zin voor in uw dialect?”

“Ik weet dat Eddy morgen wil brood eten.”

Informant 1: Nee. Die komt niet voor.

Informant 2: Nee.

Informant 1: Die volgorde klopt niet.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat Eddy morgen wil brood eten.”

Informant 1: Ik weet dat Eddy morgen brood wil eten.

Veldwerker: Zevenentachtig.

Opname: Vraagnummer zevenentachtig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Eddy moet kunnen vroeg opstaan.”

Informant 2: Nee.

Veldwerker: Nee. De vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Eddy moet kunnen vroeg opstaan.

Informant 2: Nee.

Informant 1: Ja, maar.

Informant 2: Eddy moet vroeg op kunnen staan.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Vroeg op kunnen staan.

Informant 1: Vroeg op kunnen staan. Eddy moet vroeg op kunnen staan, ja.

Veldwerker: Oké. Honderdtweëndertig.

[0.21.00]

Opname: Vraagnummer honderdtweëndertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik denk dat Marie hem zal moeten roepen.”

Informant 2: Ja, ik dienk-E.

Informant 1: Ik – ja, een beetje anders, ja. Ik dienke dat Marie um zal moeten roepen. Um – Za – Motte – Roepe. Ja.

Veldwerker: Dus het komt niet voor. In deze vorm.

Informant 1: In deze vorm komt het niet voor, nee.

Informant 2: Nee want xxx

Veldwerker: Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

Informant 1: Ik dienke dat -

Opname: “Ik denk dat Marie hem zal moeten roepen.”

Informant 2: Ja.

Informant 1: Sorry.

Veldwerker: Maakt niet uit.

Informant 1: Ik dienke dat Marie d'n zal moeten roepen. Ja.

Veldwerker: Met het e-tje, aan dienke.

Informant 1: Eh. De. Dienke dat Marie. 'N. Ja. Za. Motte. Roepe.

Informant 2: Ik dienke dat Marie 'N. xxx

Veldwerker: Dat Marie 'N.

Informant 1: Marie 'N 'N 'N

(gelach)

Of zoiets. Xxx

[0.22.00]

Veldwerker: Nee maar als je erover gaat nadenken.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Wat voor rare dingen je eigenlijk zegt.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Vind ik altijd wel leuk.

Informant 1: Eigenlijk wel ja

(gelach)

Veldwerker: Goed, honderdveertig.

Opname: Vraagnummer honderdveertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Zitten hier nergens geen muizen.”

Informant 2: Ja, dat komt voor hoor.

Informant 1: D'r zit hier... Nou. Nee, d'r zitten hier nergens muizen. Dus niet in deze vorm. Komt-ie geloof ik niet voor.

Informant 2: xxx

Informant 1: Nee.

(gelach)

Zitten hier nergens geen muizen. Da's eigenlijk twee keer ner – geen.

Informant 2: Dat kan ik toch aan jou vragen: zitten hier nergens geen muizen?

Informant 1: Nee.

Informant 2: Oh nou dan, da's toch goed dan?

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Dus Siem vindt dat het wel kan, en jij denkt van niet?

xxx

Informant 1: Zitten hier nergens geen muizen. Zitten hier nergens geen muizen.

Informant 2: Ja je kan ook dat geen ervan tussen laten.

Informant 1: Zitten hier nergens muizen.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Zitten hier nergens muizen. Ja.

Informant 2: Kan allebei.

Informant 1: Ja, kan allebei.

[0.23.00]

Veldwerker: Oké, goed.

Opname Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Zitten hier nergens geen muizen.”

Informant 1: Ja (lacht) Zitten hier nergens muizen. Zitten hier nergens geen muizen, ja, kan allebei.

Veldwerker: Allebei.

Informant 2: xxx

Informant 1: Hee?

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Oké, maar jullie hebben wel allebei een andere voorkeur daarin.

Informant 2: Ja, nou ja –

Informant 1: Jaa.

Informant 2: Da's maar net hoe het uitkomt die dag.

Informant 1: Ja.

(gelach)

xxx

Veldwerker: 't Is maar net wat er voorin je mond zit. Oké. Honderdzesenveertig.

Opname: Vraagnummer honderdzesenveertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij spreekt niet goed geen Frans.”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee, die komt niet voor, niet in deze vorm.

Veldwerker: Oké.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij spreekt niet goed geen Frans.”

Informant 1: Hij spreekt geen goed Frans. Niet goed geen, dat, dat

Informant 2: Jaa dat is goed.

Informant 1: Dat klopt niet.

Veldwerker: Komt honderdachtenveertig.

[0.24.00]

Opname: Vraagnummer honderdachtenveertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Iedereen is geen vakman.”

Informant 2: Ja.

Informant 1: Ja, komt wel voor.

Veldwerker: Goed.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Iedereen is geen vakman.”

Informant 2: Nee, die komt voor.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Iedereen is geen vakman. Ehm, honderdnegenenveertig dan.

Opname: Vraagnummer honderdnegenenveertig

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij heeft overal geen vrienden.”

Informant 2: Nee hoor. Dan zeggen we – ohja we moeten nog vertalen.

Veldwerker: Hij komt niet voor.

Informant 1: Hij komt niet voor, nee.

Veldwerker: Oké.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hij heeft overal geen vrienden.”

Informant 2: Hij heeft nergens geen vrienden.

Informant 1: Hij heeft nergens geen vrienden, nee.

Veldwerker: Goed, honderd-

Informant 1: Of hij heeft ze overal.

(gelach)

Veldwerker: Maar niet overal niet. Nergens niet of overal wel.

Informant 2: Nee, nee, nee.

Informant 1: Ja, ja, ja.

[0.25.00]

Veldwerker: Honderdzevenendertig.

Opname: Vraagnummer honderdzevenendertig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hij wil geen soep niet eten.”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee, komt niet voor.

Veldwerker: Goed. Gaan we vertalen.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Hij wil geen soep niet eten.”

Informant 1: Hij wil geen soep eten.

Veldwerker: Goed. Honderdvierenvijftig.

Opname: Vraagnummer honderdvierenvijftig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Boeken heeft Jan drie.”

Informant 1: Nee.

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee, dat komt niet voor.

Veldwerker: Nee.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

Informant 1: Jan heeft drie broeken.

Opname: “Boeken heeft Jan drie.”

Informant 1: Jan heeft drie boeken.

Veldwerker: Goed. Honderdzesenvijftig.

[0.26.00]

Opname: Vraagnummer honderdzesenvijftig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen moet hebben gemaakt.”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Nee?

Informant 1: Komt niet voor nee.

Veldwerker: Oké.

Informant 1: Niet op deze manier.

Veldwerker: Honderdzevenenvijftig.

Opname: Vraagnummer honderdzevenenvijftig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen moet gemaakt hebben.”

Informant 2: Nee.

Veldwerker: Nee. Goed. Honderdzestig.

Opname: Vraagnummer honderdzestig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen gemaakt moet hebben.”

Informant 1: Dat gaat beter.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Die kan wel.

Informant 1: Ja, dat kan.

Veldwerker: Oké. Honderdéénzestig.

Opname: Vraagnummer honderdéénzestig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Jan weet dat hij voor drie uur de wagen gemaakt hebben moet.”

Informant 1: Nee, xxx

Veldwerker: Eh, goed. Honderdachtentachtig.

[0.27.00]

Opname: Vraagnummer honderdachtentachtig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Heb je genoeg mensen om hooi van het land te halen?”

Informant 2: Aa je genoeg mensen om 't hooi van 't land te halen?

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Zelfde volgorde.

Informant 1: Om 't hooi van 't land te halen... Ja.

Veldwerker: Oké. Honderdnegenentachtig.

Opname: Vraagnummer honderdnegenentachtig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Het was aardig van Jan om te komen werken.”

Informant 1: 't Was aardig van Jan om te komen werken.

Veldwerker: Honderdnegentig.

Opname: Vraagnummer honderdnegentig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Deze ton is zwaar om te dragen.”

Informant 2: Deze ton is zwaar om te dragen.
Informant 1: Ja. Ja.
Veldwerker: Goed. Honderdtweënnegentig.
Opname: Vraagnummer honderdtweënnegentig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

[0.28.00]

Informant 2: Ja...
Informant 1: Ja.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Ja? Oké.
Informant 1: Ik twijfelde even van, eh, het woordje 'van' of dat er tussen moet. We hopen allemaal *van* op tijd thuis te wezen.
Informant 2: Ja hoor, daar heb je gelijk in, maar dat moet er gewoon tussen.
Informant 1: We hopen allemaal op tijd thuis te wezen.
Informant 2: Ja.
Informant 1: Da's denk ik beter.
Informant 2: Nee dat moet er gewoon tussen.
Veldwerker: Kan beide, in feite. Op tijd thuis te wezen kan ook. Zonder van.
Informant 1: Ja, als je van gebruikt, dan is het eigenlijk van, eh –
Informant 2: Van op tijd thuis te wezen... Ja.
Informant 1: M'n houden ervan om van om van – nou, sorry. M'n houden ervan om op tijd thuis te wezen.
Informant 2: Ja.
Informant 1: Dan gebruik je wel van.
Informant 2: Ja, ja.
Informant 1: Maar als je het in deze vorm, eh –
Informant 2: Dan niet.
Informant 1: Dan niet.
Informant 2: Nee.
Veldwerker: Dus hij komt niet voor. Of komt hij wel voor?
Informant 2: Kan beiden.
Informant 1: Ja... Het is een twijfelgeval.

[0.29.00]

Veldwerker: Het kan wel.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Goed.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
 “We hopen allemaal van op tijd thuis te zijn.”

Informant 1: We hopen allemaal op tijd thuis te wezen.

Informant 2: Ja da's goed.

Informant 1: Hee?

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Ja? Honderdnegenennegentig.

Opname: Vraagnummer honderdnegenennegentig.
 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
 “Hij staat te zeuren.”

Informant 2: Ie staat te zeuren.

Informant 1: Ie staat te zeuren, ja. Dat blijft zo.

Veldwerker: Honderdachtennegentig.

Opname: Vraagnummer honderdachtennegentig.
 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
 “Hij kan staan zeuren.”

Informant 2: Ie kan zó staan zeuren.

Informant 1: Ie kan zó staan zeuren, ja.

Veldwerker: Oké. Tweehonderd.

Opname: Vraagnummer tweehonderd.
 Vertaal de volgende zin in uw dialect.
 “Toen we aankwamen regende het.”

[0.30.00]

Informant 1: 't Regende dat we aankwamen.

Informant 2: Ja, dat kan ook.

Informant 1: Dat kan ook. Toen we aankwamen, regende het. Kan allebei.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Denk ik.

Informant 2: Je kan het andersom maar je kan het ook zo lezen.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Goed. Tweehonderdvijftien.
Opname: Vraagnummer tweehonderdvijftien.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ik geloof dat ik groter ben dan hij.”

Informant 2: Ik geloof dat ik groter ben dan dan dan hij.

Informant 1: Dan ie.

Informant 2: Dan ie.

Informant 1: Hee?

Informant 2: Ik geloof dat ik groter ben dan ie.

Informant 1: Dan ie, ja.

Veldwerker: Tweezestien.

Opname: Vraagnummer tweehonderdzestien.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ze gelooft dat jij eerder thuis bent dan ik.”

Informant 2: Ze denkt dat jij eerder thuis bent dan ik.

Informant 1: Ja. Ze denkt, inderdaad. Ja.

Veldwerker: Tweehonderdzeventien.

Opname: Vraagnummer tweehonderdzeventien.
Vertaal de volgende zin in uw dialect
“Je gelooft toch niet dat hij sterker is dan jij?”

Informant 1: Je gelooft toch niet dat hij sterker is als joe?

[0.31.00]

Veldwerker: Ja, eens?

Informant 2: Ja, eens.

Veldwerker: Tweehonderdachtien.

Opname: Vraagnummer tweehonderdachtien.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Ze geloven dat wij rijker zijn dan zij.”

Informant 1: Ze denken –

Informant 2: Ze denken dat ons rijker bin dan hun.

Veldwerker: Tweehonderdnegentien.

Opname: Vraagnummer tweehonderdnegentien.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“We geloven dat jullie niet zo slim zijn als wij.”

Informant 2: We denken dat julder niet zo slim bin als ons.
Informant 1: Ja, dat julder, ja.
Veldwerker: Goed. Tweehonderdtwintig.
Opname: Vraagnummer tweehonderdtwintig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Jullie geloven toch niet dat zij armer zijn dan jullie?”
Informant 2: Je gelooft toch niet dat julder armer bin –
Informant 1: Dan ons. Nee.
Informant 2: Nee, dan hun.
Informant 1: Dan hun.

[0.32.00]

Informant 1: Ja. Julder geloven toch niet dat ze armer bin dan ... dan ... hun. Dan jullie. Dan julder.
Veldwerker: Dus wat is hem nu?
Informant 1: xxx even wachten hoor.
Informant 2: xxx dat hulder armer ...
Informant 1: Jullie geloven toch niet –
Informant 2: Dan julder.
Informant 1: Dat ze armer bin dan julder?
Informant 2: Julder.
Informant 1: Julder. Ja.
Veldwerker: Dat ze armer zijn dan julder.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Goed.
Informant 1: Dat ze armer zijn... Bin. Dat ze armer bin dan julder.
Veldwerker: Tweehonderdéénentwintig.
Opname: Vraagnummer tweehonderdéénentwintig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“U gelooft dat Lisa even mooi is als Anna.”
Informant 2: Ik dienke dat Lisa even mooi is als Anna.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Tweehonderdtweëntwintig.

[0.33.00]

Opname: Vraagnummer tweehonderdtweëntwintig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Hij gelooft dat Louis en Jan sterker zijn dan Geert en Peter.”

Informant 1: Ie denkt dat Louis en Jan sterker bin dan Geert en Peter.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Goed. Tweezevenentwintig.

Opname: Vraagnummer tweehonderdzevenentwintig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hij slaapt hij doet.”

Informant 1: Nee.

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Die komt – dat eh, nee.

Veldwerker: Oké. Tweehonderdachtentwintig.

Opname: Vraagnummer tweehonderdachtentwintig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hij slaapt het doet.”

Informant 1: Nee hoor, komt ook niet voor.

Veldwerker: Goed, Tweehonderddrieënveertig dan.

Opname: Vraagnummer tweehonderddrieënveertig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Slaapt hem? Hij doet.”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Ja, slaapt 'm.

[0.34.00]

Informant 2: Ja, dat wel, maar de rest niet.

Informant 1: De rest niet.

Veldwerker: Ie doet niet. Goed. Tweehonderdvijfenveertig.

Opname: Vraagnummer tweehonderdvijfenveertig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“De lamp doet niet meer branden.”

Informant 1: Die komt niet voor.

Veldwerker: Oké.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Tweezesenveertig.

Opname: Vraagnummer tweehonderdzesenveertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Doe Marie elke avond dansen.”

Informant 2: Nee hoor.

Veldwerker: Nee?

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Tweezevenenveertig.

Opname: Vraagnummer tweehonderdzevenenveertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Doe het brood even snijden.

Informant 1: Ehm, dat kan.

Informant 2: Ja, maar da's toch –

Informant 1: Maar dan is het –

Informant 2: Snij jij het brood even.

Informant 1: Snij jij het brood even? Wij maken er een vragende zin van.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Tweehonderdachtenveertig.

[0.35.00]

Opname: Vraagnummer tweehonderdachtenveertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik doe wel even de kopjes afwassen.”

Informant 2: Ja, dat kan, maar dat doe kan er ook vantussen.

Informant 1: Ik was wel even de kopjes af.

Informant 2: Ja. Of –

Veldwerker: Maar het is niet onmogelijk.

Informant 2: Of ik wil wel even.

Informant 1: Ja... Ik wil wel even de kopjes afwassen. De kommetjes.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: De kommetjes.

Informant 1: De kommetjes. De kommetjes afwassen. Maar dat doe dat moet ervan tussen.

Veldwerker: Dat klopt dus niet, komt dus niet voor.

Informant 1: Dan komt het eigenlijk niet voor, nee, in deze vorm.

Veldwerker: Goed. Tweehonderdnegenenveertig.

Opname: Vraag tweehonderdnegenenveertig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De jongen wiens moeder gisteren hertrouwd is, stond achter mij.”

Vraagn – nummer –

Veldwerker: Ho. Pauze.

[0.36.00]

Informant 2: xxx

Veldwerker: Is vertaalzin he?

Informant 2: Ja.

Informant 1: Oh sorry. Ohh, ik dacht dat je zei pauze.

Veldwerker: Ooh.

Informant 2: Ik dacht dat je stilviel.

Veldwerker: Nee, ik ja, oh, ik ging te ver door en hij ging al naar vraag twee honderdvij – zal ik hem nog een keer afspelen, tweenegenenveertig?

Informant 1: Tweenegenenveertig.

Opname: Vraag tweehonderdnegenenveertig.

Informant 2: Die jongen -

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De jongen wiens moeder gisteren hertrouwd is, stond achter mij.”

Informant 2: Die jongen wie z'n moeder gisteren hertrouwd is, stond achter mien.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Achter mien... Tweehonderdvijftig dan.

Opname: Vraagnummer tweehonderdvijftig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“De bank waar ze op zaten was pas geveerd.”

Informant 1: Dat blijft eigenlijk zo. De bank waar ze op zaten was pas geveerd.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Dat blijft eigenlijk zo.

Veldwerker: Goed. Tweehonderdnegenenvijftig.

[0.37.00]

Opname: Vraagnummer tweehonderdnegenenvijftig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wie geld heeft, moet mij maar wat geven.”

Informant 1: Wie geld heit, moet mien maar wat geven.

Informant 2: Ja.
Veldwerker: Verder scrollen... Eh, tweehonderdzestig.
Opname: Vraagnummer tweehonderdzestig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Wat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Informant 2: Ja.
Informant 1: Ja, dat kan, ja hoor.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Wat denk je wie. Oké. Vertaalzin.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”
Informant 1: Dat denk je wie ik in de stad ontmoet heb?
Veldwerker: Akkoord, Siem?
Informant 2: Ja ja!
Veldwerker: Ja? Oké. Komt tweehonderdééneenzestig.

[0.38.00]

Opname: Vraagnummer tweehonderdééneenzestig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Wat denken jullie hoe ze het hebben opgelost?”
Informant 2: Nee, dat mag, nee, dat moet andersom. Opgelost há.
Informant 1: Opgelost há, ja, ik zag er iets in maar ik kon het niet, ja.
Veldwerker: Oké.
Informant 1: Ja, dat moet anders.
Veldwerker: Hij komt niet voor, dan.
Informant 1: Nee.
Veldwerker: Oké. Komt de vertaalzin.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wat denken jullie hoe ze het hebben opgelost?”
Informant 2: Ja, dat kan, da's goed.
Informant 1: Ja, vertalen. Wat denken jullie –
Informant 2: Opgelost há, jaa...
Informant 1: Wat denken jullie hoe ze 't opgelost há?
Informant 2: Ja.
Veldwerker: xxx

Informant 2: xxx, Ja, ja, ja.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Tweehonderdvijfenzestig dan.
Opname: Vraagnummer tweehonderdvijfenzestig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?”
Informant 1: Nou...
Informant 2: Nee...
Informant 1: Dit, dit... Er zit iets in...
Informant 2: Het wordt wel gebruikt hoor maar 't is – nee...

[0.39.00]

Informant 1: 't Is niet helemaal goed.
Informant 2: Nee.
Veldwerker: Oké. Vertaalzin.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Hoe denk je hoe ze het hebben opgelost?”
Informant 1: Hoe denk je hoe ze 't há opgelost?
Informant 2: Ja.
Informant 1: Hoe ze 't opgelost há.
Informant 2: Ja, dat hebben dat moet há, maar dat moet erachter.
Informant 1: Dat moet erachter, ja.
[Telefoon gaat]
Veldwerker: Wil je opnemen?
Informant 1: xxx
Veldwerker: Oh! Xxx
Informant 1: Van der Cingel?
[gelach]
Ik heb hem gewoon neergelegd.
Veldwerker: Groot gelijk. Eh, waren we bij de vertaalzin? Waren jullie nog aan het vertalen?
Informant 1: Eeh...
Informant 2: Hoe denk je dat ze't opgehost há, dat hebben we net gehad he.
Veldwerker: Hoe denk je hoe ze het opgelost hebben.
Informant 2: Ja.
Informant 1: Ja. Maar geen –

Informant 2: Maar geen há -

Informant 1: Hoe denk je –

Informant 2: Geen hebben.

Veldwerker: Nee, há.

Informant 2: Há.

Veldwerker: Há.

[0.40.00]

Informant 1: Hoe ze 't opgelost há.

Veldwerker: Goed. Tweehonderdtweeënzestig.

Opname: Vraagnummer tweehonderdtweeënzestig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wie denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Informant 2: Wie denk je wie ik in de stad ... Ja dat heb moet dus ook weer há wezen.

Informant 1: Há, ja. Maar ja maar of dat of dat voorkomt zo. Wie denk je wie ik in de stad ontmoet há.

Informant 2: Nee zo niet zoals het hier staat.

Informant 1: Nee. Nee, zoals het hier staat niet, inderdaad.

Veldwerker: Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Wie denk je wie ik in de stad ontmoet heb?”

Informant 2: Wie denk je da'k in de stad ontmoet há.

Veldwerker: Ja?

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Goed. Tweehonderdzevenennegentig.

Opname: Vraagnummer tweehonderdzevenennegentig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”

[0.41.00]

Informant 1: Zoud'n dat gedaan kunnen há.

Informant 2: Ja maar gekund –

Informant 1: Ja, dat komt wel voor. Geloof ik.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Zoud'n dat gedaan kunnen há?

Informant 2: Ja –
Informant 1: Zoud'n dat
Informant 2: Nee maar Gekund dat eh ... Zoud'n dat gedaan gekund há. Ja...
Informant 1: Ja... Dat is niet helemaal honderd procent.
Informant 2: Het is om het uitspreken wel zoals het hier staat maar zo spreken we het niet uit.
Veldwerker: Nee. Oké.
Opname: Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?
“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”
Informant 2: Zou hij dat gedaan kunnen há.
Informant 1: Zou hij dat gedaan –
Informant 2: Kunnen. Há.
Veldwerker: Dus het is niet gebruikelijk.
Informant 2: Nee.
Informant 1: 't Is niet erg eh – nee.
Informant 2: Nee.
Informant 1: Zou 'n dat gedaan kunnen há. Ja.. Zou d'n...
Informant 2: Oh nu komt het.
Veldwerker: Ja. Vertaalzin.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Zou hij dat gedaan gekund hebben?”
Informant 2: Zou d'n dat gedaan kunnen há.
Informant 1: Ja. Zou d'n dat gedaan kunnen há.
Informant 2: Of andersom.
Veldwerker: Hebben gekund.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: xxx
Informant 2: xxx
Veldwerker: Oké.

[0.42.00]

Informant 1: Ja, nou. Ik denk dat dat beter is. Zou hij dat gedaan kunnen há. Zoud'n dat gedaan kunnen há. Ja.
Informant 2: Zou d'n dat gedaan kunnen há.
Informant 1: Ja. Ja.
Informant 2: Ja. xxx. Zoud'n dat gedaan kunnen há.

Informant 1: Ja.
 Veldwerker: Ja?
 Informant 2: Ja.
 Informant 1: Ja.
 Veldwerker: Eens?
 Informant 2: Ja.
 Veldwerker: Goed. Driehonderdnegen.
 Opname: Vraagnummer driehonderdnegen.
 Komt deze zin voor in uw dialect?
 “Ik heb geen zin en voeren de koeien.”
 Informant 1: Ja, zoals hij hier staat niet.
 Veldwerker: Hij kan dus niet.
 Informant 2: Nee hoor.
 Informant 1: Dat klopt niet.
 Informant 2: Nee.
 Informant 1: Dat en dat klopt niet.
 Veldwerker: Goed.
 Informant 1: Nee.
 Veldwerker: Driehonderdzestien.
 Opname: Vraagnummer driehonderdzestien.
 Komt deze zin voor in uw dialect?
 “De politie zou bij hem komen en nemen hem mee.”
 Informant 2: De politie zou bij 'm komen...
 Informant 1: Nou...
 Informant 2: Ja...

[0.43.00]

Informant 1: Andere volgorde. Ik vind, er is iets met die volgorde.
 Veldwerker: Dus zo komt hij niet voor.
 Informant 1: De politie zou d'n mee – zou bij z'n – zou bij hem komen en hem meenemen. En 'm mee. Nemen.
 Informant 2: Ja... Hier staat ook zou é. Wij zeggen natuurlijk –
 Informant 1: Ja.
 Informant 2: De politie zou bij z'n komen.
 Informant 1: Zou d'n bij z'n komen.

Informant 2: En neemt 'm mee.
Informant 1: En neemt 'm mee. En 'm meenemen. En 'm en 'm meenemen. Zoiets.
Informant 2: Ja.
Informant 1: Maar niet op deze volgorde.
Informant 2: De politie zou bij z'n komen en meenemen.
Veldwerker: Zullen we hem vertalen?
Informant 2: Ja.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“De politie zou bij hem komen en nemen hem mee.”
Informant 2: De politie zou bij z'n komen om hem mee te nemen. Kan ook.
Informant 1: Kan ook. Dat kan ook. De politie zou bij hem – bij z'n komen en hem meenemen.
Dat kan ook.
Informant 2: xxx
Informant 1: Dat kan allebei.

[0.44.00]

Veldwerker: We kunnen het zo gek maken als we zelf willen.
Informant 2: Ja, nou. Doe dat xxx er maar van tussen.
Informant 1: Maar hij moet wel mee!
Informant 2: Ja!
Veldwerker: Ja
[Gelach]
Oké.
Informant 2: Nou. Daar komt het op neer.
[Gelach]
Veldwerker: We gaan nu naar vraag driehonderdzeventien. Tweezesennegentig was een beetje mis gegaan, dus die slaan we even over.
Informant 1: Oh.
Veldwerker: Goed. Driehonderdzeventien dus.
Opname: Vraagnummer driehonderdzeventien.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”
Informant 2: Nee hoor. Nee hoor. Al Marie d'r koeien bin verdronken.
Informant 1: Al Marie d'r koeien bin verdronken, ja. xxx
Veldwerker: Dus zoals het hier staat komt het niet voor.
Informant 2: Ja.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Goed. Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Marie al haar koeien zijn verdronken bij de overstroming.”

Informant 1: Ja, al Marie d'r koeien bin verdronken bij de overstroming.

Veldwerker: Akkoord. Driehonderdnegentien.

[0.45.00]

Opname: Vraagnummer driehonderdnegentien.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Dit denk ik niet aan.”

Informant 1: Ja... Dat denk ik niet aan. Ja, dat denk ik wel.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Dat komt wel voor hoor.

Veldwerker: Oké. Eh, driehonderdéénentwintig.

Opname: Vraagnummer driehonderdéénentwintig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Die jongen heb ik mee naar de markt geweest.”

Informant 2: Nee. Die jongen BEN ik mee naar de markt geweest.

Informant 1: Ja. Ja.

Veldwerker: Driehonderdtweëntwintig.

Opname: Vraagnummer driehonderdtweëntwintig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik heb al de eerste drie sommen gemaakt, de welke heb jij gemaakt?”

Informant 1: Die komt niet zo voor.

Veldwerker: Goed.

Informant 1: Die volgorde klopt niet.

Informant 2: Nee.

Veldwerker: Goed. Driehonderddrieëntwintig dan. Komt-ie.

[0.46.00]

Opname: Vraagnummer driehonderddrieëntwintig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“De watvoore heb jij al weggebracht?”

Informant 1: Komt ook niet voor.

Informant 2: Nee. xxx, nee.
Veldwerker: Goed. Eh, driehonderdnegenendertig.
Opname: Vraagnummer driehonderdnegenendertig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Niemand mag het zien dus ik vind dat jij het ook niet mag zien.”
Informant 2: Geen mens mag het zien, dus ik vind dat jij het ook niet mag zien.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Goed. Driezevenenveertig.
Opname: Vraagnummer driehonderdzevenenveertig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”
Informant 1: Ja. Dat komt wel voor.
Informant 2: Ja hoor.
Veldwerker: Oké.
Opname: Hoe gebruikelijk is –
[Telefoon gaat]
deze zin in uw dialect?
Veldwerker: Maakt niet uit hoor.
[Telefoon gaat]
Informant 1: xxx
[Gelach]

[0.47.00]
Veldwerker: Speel ik hem nog een keertje af.
[Telefoon gaat]
Informant 2: xxx
[Gelach]
Informant 1: Kijk, nou is het alweer klaar. Speel maar af.
Veldwerker: Ja? xxx
Opname: Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?
“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”
Informant 1: Is goed.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Dus gewoon zeer gebruikelijk.
Informant 1: Ja dat is gewoon goed.

Veldwerker: Oké. Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat hij is gaan zwemmen.”

Informant 2: Ik weet 'n dat 'n is gaan zwemmen. Ik weet 'n dat 'n gaan zwemmen is. Ja, ik weet dat 'n gaan zwemmen is.

Informant 1: Ja, ik weet dat 'n is gaan zwemmen. Dat kan allebei denk ik.

Informant 2: Ja, kan wel, maar xxx

Informant 1: Beter.

Informant 2: xxx meer voorkomt toch wel.

Informant 1: Ja...

[0.48.00]

Veldwerker: Die komt nu. Driehonderdvijftig.

Opname: Vraagnummer driehonderdvijftig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Informant 1: Ik weet dat 'n gaan zwemmen is.

Informant 2: Ja... We zeggen het alleen anders natuurlijk.

Informant 1: Ja...

Informant 2: Het is geen Zeeuws.

Informant 1: Nee... De volgorde daar zit iets eh –

Informant 2: Ik weet dat 'n gaan zwemmen is.

Informant 1: Ik weet dat 'n is gaan zwemmen.

Veldwerker: Die is beter dan eigenlijk.

Informant 1: Die is – die is beter, ja.

Informant 2: Ja.

Veldwerker: Oké.

Opname: Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Informant 1: Minder gebruikelijk dan denk ik als die vorige.

Informant 2: Ik weet dat 'n gaan zwemmen is.

Informant 1: Ik weet dat 'n gaan zwemmen is. Ja het kan wel hoor.

Informant 2: Ja da's goed hoor.

Informant 1: Kan wel hoor.

Informant 2: Oh.

Veldwerker: Maar is gaan zwemmen heeft de voorkeur dan.

Informant 1: Ik weet dat 'n is gaan zwemmen. Ik weet dat 'n gaan zwemmen is.

Informant 2: Ik zie geen verschil.

[0.49.00]

Informant 1: Nee... Ik weet dat 'n is gaan zwemmen dat zou ik eerder kiezen.

Veldwerker: Dat zou je eerder gebruiken.

Informant 1: Maar verder... Ik weet dat 'n is gaan – dat 'n gaan zwemmen is. Kan allebei, maar de eerste xxx zou ik eerder kiezen. xxx

Veldwerker: Oké, goed. Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik weet dat hij gaan zwemmen is.”

Informant 1: Ik weet dat 'n is gaan zwemmen.

[Gelach]

Zou ik dan zeggen.

Veldwerker: En Siem zou hem dan als –

Informant 2: Ja, nou, ik zie geen verschil – ja, d'r is verschil, maar ik zie geen verschil.

Informant 1: Nee.

Informant 2: Dit is wel nog xxx

Veldwerker: Ze hebben voor jou allebei dezelfde betekenis, dezelfde stand. Goed. Volgende, driehonderdnegenentwintig.

Opname: Vraagnummer driehonderdnegenentwintig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Ik heb nog nooit iemand boos zien worden op deze jongen, ik geloof deze jongen vinden zij allemaal wel aardig.”

[0.50.00]

Informant 1: Ehm.

Informant 2: Ik geloof wel, dat dat is niet goed.

Informant 1: Dat eerste stukje is wel goed maar –

Informant 2: Ja, maar na de komma niet meer.

Informant 1: Maar na de komma, nee.

Veldwerker: Dan komt het niet voor. Goed. Vertalen.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Ik heb nog nooit iemand boos zien worden op deze jongen, ik geloof deze jongen vinden zij allemaal wel aardig.”

Informant 2: Ik heb nog nooit geen mens boos zien worden op deze jongen, maar ik geloof dat ze deze jongen allemaal wel aardig vinden.

Informant 1: Ja, allemaal wel aardig vinden, ja.

Veldwerker: Akkoord.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Driehonderddrieënvijftig.

Opname: Vraagnummer driehonderddrieënvijftig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wil je nog koffie, Jan?” “Ja'k.”

Informant 1: Ja.

Informant 2: Ja hoor.

Informant 1: Ja hoor.

Informant 2: xxx

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Ook eh, ja met die eh –

[0.51.00]

Informant 1: Ja. Ja, ja...

Veldwerker: Ook eh, ja, met die –

Informant 1: Ja, dat zeggen we niet zo met die k, echt, maar wel ja –

Veldwerker: Gewoon alleen ja.

Informant 1: a-a-a-a. Ik weet niet –

Informant 2: Ja, ja.

Informant 1: – hoe ik het uit moet leggen, er komt wat achter, maar het is geen echte k.

Informant 2: Nee.

Informant 1: Ja. Hoor je 't?

Veldwerker: Ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Ja.

Informant 2: Ja toch –

Veldwerker: Toch wel een soort van ja ik, misschien.

Informant 1: Toch wel.

Veldwerker: Maar anders.

Informant 1: Maar niet –

Informant 2: Toch zit die K er wel in maar je spreekt hem net niet uit.

Informant 1: Nee, zo is't.
Veldwerker: Ah, ik snap het ja. Goed, de vertaalzin dan.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wil je nog koffie, Jan?” “Ja'k.”

Informant 1: Wil je koffie Jan? Ja.

Veldwerker: Ja, goed. Driehonderdvijfenvijftig.

Opname: Vraagnummer driehonderdvijfenvijftig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Hebben ze gegeten?” “Jaanze.”

Informant 2: Hebben ze...

Informant 1: Jaanze... Ja dat komt niet voor, jaanze.

[0.52.00]

Informant 2: Hebben ze nog wat –

Informant 1: Hebben ze ge –

Informant 2: Gegeten ook niet, we zeggen eheten.

Informant 1: A ze heheten.

Informant 2: xxx

Informant 1: Ja.

Informant 2: Eheten.

Veldwerker: Maar jaanze kan niet.

Informant 1: Ja. Jaanze kan ook niet.

Veldwerker: Goed. Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Hebben ze gegeten?” “Jaanze.”

Informant 1: A je heheten, ja.

Informant 2: Ja.

Informant 1: A ze he –

Veldwerker: En dat is dan zonder.

Informant 1: Ja, jaa.

Informant 2: Ja je kan natuur –

Informant 1: Dat is zonder die k.

Veldwerker: Da's anders.

Informant 2: Je kan natuurlijk ook zeggen a ze al heheten.

Informant 1: A ze al heheten. Ja dat eh a ze al heheten. Ja, da's beter nog. A ze a heheten.

Informant 2: Ja 't is een vraag he.

Informant 1: 't Is een vraag. A ze al heheten. Ja. Ja, inderdaad.

Veldwerker: Driehonderdnegeenvijftig.

Opname: Vraagnummer driehonderdnegeenvijftig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Met zulk weer je kunt niet veel doen.”

Informant 1: Niet op deze manier want die volgorde is weer niet helemaal goed.

Informant 2: xxx

[0.53.00]

Veldwerker: Oké. Vertaalzin dan.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Met zulk weer je kunt niet veel doen.”

Informant 2: Met zulk weer kun je niet veel doen.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Oké. Vraag driehonderdvijfenzestig.

Opname: Vraagnummer driehonderdvijfenzestig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hem is dood.”

Informant 1: Nee, zou ik zeggen.

Informant 2: Nee, nee hoor.

Informant 1: Die komt niet voor.

Informant 2: Nee.

Veldwerker: Oké. Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Hem is dood.”

Informant 1: Ie is dood.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Zeggen wij.

Veldwerker: Eens. Oké. Driehonderdvierenzestig.

Opname: Vraagnummer driehonderdvierenzestig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Is hem dood?”

Informant 2: Nee.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Nee?
Informant 1: Is um dood? Nee die komt niet voor.
Informant 2: Nee.
Veldwerker: Goed. Komt de vertaalzin.

[0.54.00]

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Is hem dood?”

Informant 1: Ja. Istie dood of is d'n dood.

Informant 2: Nee, istie dood.

Informant 1: Is – Istie dood ja.

Veldwerker: Goed. Driehonderdzesenzestig.

Opname: Vraagnummer driehonderdzesenzestig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Haar is ziek.”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Nee? Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Haar is ziek.”

Informant 1: Zie is ziek.

Informant 2: Ja, of ie.

Informant 1: Of ie, ja nee eh, xxx nee zie is ziek. Als het een haar –

Informant 2: Ja dat is zie ja.

Informant 1: Dan is het zie.

Veldwerker: Eh, driehonderdzevenenzestig.

Opname: Vraagnummer driehonderdzevenenzestig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Is haar ziek?”

Informant 2: Nee.

Informant 1: Nee, nee, dat komt hier niet voor. Is haar ziek.

Informant 2: Nee.

Veldwerker: Oké. Vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Is haar ziek?”

[0.55.00]

Informant 2: Is ze ziek.

Informant 1: Is ze ziek, ja.

Veldwerker: Is ze ziek, goed. Hebben jullie behoefte aan pauze al, we zijn nu een uurtje bezig. Ik denk dat we op de helft zijn ongeveer.

Informant 2: xxx

Veldwerker: Oh we zijn al wel over de helft trouwens. We zijn er bijna.

Informant 1: Nouu...

Veldwerker: Gewoon doorgaan?

Informant 2: Ga maar door hoor.

Veldwerker: Ja?

Informant 1: Ga maar door hoor.

Veldwerker: Oké. Is goed.

Informant 2: We zitten er nou toch.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Is ook zo. Goed. Driehonderdzeventig.

Opname: Vraagnummer driehonderdzeventig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Dat is de man die ze geroepen hebben.”

Informant 1: Dat is de man die ze geroep –

Informant 2: Die ze heropen ha.

Informant 1: Die ze heropen ha. Juist. Dat is de man die ze heroop'a. Ja.

Veldwerker: Driehonderdéénenzeventig.

Opname: Vraagnummer driehonderdéénenzeventig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Dat is de man die het verhaal heeft verteld.”

Informant 2: Da's de man die het verhaal verteld heit.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Goed. Driehonderdtweeënzeventig.

[0.56.00]

Opname: Vraagnummer driehonderdtweeënzeventig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Dat is de man die ik denk dat het verhaal heeft verteld.”

Informant 1: Da's de man – die – da'k dienke die 't verhaal verteld heit.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Dat is de man. Da'k dienke die 't verhaal verteld heit.

Informant 2: Da's de man – ja, ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Ja?

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Oké. Driehonderddrieënzeventig.

Opname: Vraagnummer driehonderddrieënzeventig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Dat is de man die ik denk dat ze geroepen hebben.”

Informant 2: Da's die man da'k dienke die ze 'roop'a.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Dat ik dienke? Oh.

Informant 1: Da'k dienke da'k xxx

Informant 2: xxx da'k dienke dat ze 'roop'a.

Informant 1: Da'k dienke, ja.

Veldwerker: Maar die klopt dus niet. Het is dus dat.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Oké. Driehonderdzevenentachtig.

[0.57.00]

Opname: Vraagnummer driehonderdzevenentachtig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wanneer zal de wereldvrede komen?” “Nooit niet.”

Informant 1: Mja. Dat komt – da's al goed.

Informant 2: Ja, ja, ja.

Veldwerker: Ja?

Informant 1: Ja hoor.

Informant 2: Ja dat niet dat staat er niet altijd erachter maar eh –

Informant 1: Nee maar dat wordt wel - kan wel hoor, nooit niet. Ja dat kan wel, kan wel.

Veldwerker: Goed. Driehonderdzevenennegentig.

Opname: Vraagnummer driehonderdzevenennegentig.

Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Het schijnt dat ze niets mag eten.”

Informant 2: 't Schijnt dat ze niks eten mag.

Informant 1: 't Schijnt dat ze niks mag eten. Ja. Het schijnt dat ze niks mag eten. Niks eten mag, kan allebei.

Informant 2: Hm?

Informant 1: Dat kan allebei. Ja.

Veldwerker: Ja?

Informant 1: Ja hoor.

[0.58.00]

Veldwerker: Ehm. Vierhonderddrie.

Opname: Vraagnummer vierhonderddrie.

Vertaal de volgende in in uw dialect:

“Het lijkt wel of er iemand in de tuin staat.”

Informant 1: 't Liekent wel of d'r iemand in de tuin staat.

Veldwerker: Beide eens?

Informant 2: Ja!

Veldwerker: Goed. Vierhonderdzeventien dan.

Opname: Vraagnummer vierhonderdzeventien.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Misschien ga 'k 'et ekik wel krijgen.”

Informant 1: Nee.

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee hoor.

Veldwerker: Nee?

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Oké. Komt de vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Misschien ga 'k 'et ekik wel krijgen.”

Informant 1: Misschien ga 'k het wel krijgen. Ga 'k het.

Informant 2: Misschien krijg ik het wel.

[0.59.00]

Veldwerker: Goed.

Informant 1: Ja.

Informant 2: Hm?

Informant 1: Misschien krijg ik het wel. Dat kan. Misschien ga 'k het ook wel krijgen. He 'k 't. He

'k 't ok wa. xxx nieuwe zinnen.

Veldwerker: Ik weet ook niet wat het zou moeten betekenen, ekik.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: xxx

Informant 2: Ja dat kan alles wezen.

Veldwerker: Ik ken het niet, nee.

Informant 1: Misschien ga 'k et. Ga 'k et wel krijgen. Ja.

Informant 2: Ja, ja, xxx

Informant 1: Nee!

Informant 2: xxx misschien krijg ik het ook wel!

Informant 1: Misschien krijg ik het ook wel, ja. xxx wordt het gezegd.

Informant 2: Ja, ja, ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Ja. xxx. Goed, dan komt vierhonderdachtien.

Opname: Vraagnummer vierhonderdachtien.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde er gij op duwen?”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Goed. De vertaalzin.

[1.00.00]

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Durfde er gij op duwen?”

Informant 1: Durfde je d'rop te duwen. Douwen.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Beter nog. Durfde je d'rop te douwen.

Veldwerker: Ja?

Informant 2: Ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Goed. Eh, vierhonderdnegentien.

Opname: Vraagnummer vierhonderdnegentien.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Durfde me gij uitnodigen?”

Informant 1: Nee.

Informant 2: Nee.
Informant 1: Dat komt niet zo voor.
Veldwerker: Oké. Vertaalzin dan.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Durfde me gij uitnodigen?”
Informant 1: Durfde je me uit te nodigen. Ja.
Informant 2: Wat bedoelen ze nou eigenlijk met die gij?
Informant 1: Ja, je. Wij zeggen – wij zeggen –
Veldwerker: xxx vertaalzin.
Informant 1: Brabant heeft ook gij.
Informant 2: Ja.

[1.01.00]

Informant 1: Of ge.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Daarom zitten die er ook tussen.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Wij zeggen xxx
Informant 1: Nee, wij zeggen je.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Ja. Goed. Eh, vierhonderdtwintig.
Opname: Vraagnummer vierhonderdtwintig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Durfde ze gij uitnodigen?”
Informant 2: Nee hoor.
Veldwerker: Nee.
Informant 1: Nee.
Veldwerker: Goed. Vierhonderdtwintig.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Durfde ze gij uitnodigen?”
Informant 2: Durf je xxx
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Goed. Vierhonderddrieëntwintig.
Opname: Vraagnummer vierhonderddrieëntwintig.
Komt deze zin voor in uw dialect?

“Heb je me jij die brief opgestuurd?”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Mn... Nee.

[1.02.00]

Veldwerker: Hoe zou hij dan wel moeten?

Informant 1: A jie m'n – a jie die brief opgestuurd.

Informant 2: Ja, gestierd.

Informant 1: Opgestierd. A jie m'n die brief opgestierd. Me jij, dat doen wij ervan tussen laten. Me jij.

Veldwerker: Ja.

Informant 1: A jie die brief opgestuurd.

Veldwerker: Goed.

Informant 1: Zo is het.

Veldwerker: Ja. Komt vierhonderdnegenenvijftig.

Opname: Vraagnummer vierhonderdnegenenvijftig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Hij heeft de bal gegooid in de mand.”

Informant 1: Nee.

Informant 2: Nee.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Goed. Viervijfentachtig dan.

Opname: Vraagnummer vierhonderdvijfentachtig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Zal ik koken?” “Dat doe maar.”

Informant 1: Nee. Nee. Zal ik koken is goed, maar dat doen maar dan zeggen wij doe dat maar.

Veldwerker: Ja.

[1.03.00]

Informant 2: Ja, of doe 't maar.

Informant 1: Doe 't ma.

Veldwerker: Komt nu de vertaalzin.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.

“Zal ik koken?” “Dat doe maar.”

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee. Maar dan is het dus zal ik koken? Doe dat maar. Doe't ma.
Informant 2: Ja of je zegt er nog ja tussen. Ja doe ja doe't ma.
Informant 1: Ja doet dat maar. Ja, doe't ma. Ja.
Veldwerker: Goed.
Informant 1: Inderdaad.
Veldwerker: Vierhonderdzesentachtig
Opname: Vraagnummer vierhonderdzesentachtig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Dat boek beloof mij dat je nooit meer zult verstoppen.”
Informant 2: Nee hoor.
Informant 1: Nee, dat eh, nee.
Veldwerker: Dat komt niet voor.
Informant 1: Dat dat is eh, nee.
Veldwerker: Gaan we vertalen.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Dat boek beloof mij dat je nooit meer zult verstoppen.”
Informant 2: Dat is xxx moet ik zeggen.
Informant 1: Ja, ik vind het eigenlijk ook. Want er staat dat dat boek beloof dat 'n je ...
Informant 2: Ja.
Informant 1: Hè?
Informant 2: Ja.

[1.04.00]

Veldwerker: Het is lastig om te zien wat er mee eh bedoeld wordt he?
Informant 2: Ja.
Informant 1: Dat boek dat belooft ...
Veldwerker: Ik denk dat het iets betekent als beloof me dat je dat boek nooit meer zult verstoppen.
Informant 1: Ja.
Informant 2: Ja xxx dat je het nooit meer zult verstoppen.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Ja, zoiets.
Informant 2: Ja. Dat eh dan denk ik dat het anders moet, ik bedoel, wat moet wat moet dat boek nou beloven?
Informant 1: Je moet me beloven dat je dat boek nooit meer zal verstoppen.
Informant 2: Ja dat zou kunnen.

Informant 1: xxx
Informant 2: xxx
Informant 1: xxx
Veldwerker: Oké. Vierhonderdzevenentachtig.
Opname: Vraagnummer vierhonderdzevenentachtig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Wat zeg mij dat je gekocht hebt.”
Informant 2: Nee hoor.
Informant 1: Nee. Wat zeg mij dat je gekocht hebt. Nee hoor, komt niet voor.
Veldwerker: Oké. Gaan we vertalen.
Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wat zeg mij dat je gekocht hebt.”

[1.05.00]

Informant 1: Zei mien wat je gekocht heit. Zei mien is wat je gekocht heit.
Informant 2: Zeg mien is.
Informant 1: Zei m'n is.
Informant 2: Ja.
Veldwerker: Zei m'n is.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Oké. Eh, vierhonderdvijfennegentig.
Opname: Vraagnummer vierhonderdvijfennegentig.
Hoe gebruikelijk is deze zin in uw dialect?
“Ik denk dat je veel weg zal moeten gooien.”
Informant 1: Ja dat is wel gebruikelijk.
Informant 2: Dat is goed.
Informant 1: Dat is goed.
Veldwerker: Ja.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Heel gebruikelijk, standaardvariant.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Oké, gaan we op zoveel mogelijk manieren vertalen.
Opname: Vertel de volgende zin op zoveel manieren in uw dialect.
“Ik denk dat je veel weg zal moeten gooien.”
Informant 1: Ja. Ik dienik –

Informant 2: Ik dienke da je vee weg zal moeten gooien.

Informant 1: Ja.

Informant 2: Ik dienke da'je.

Informant 1: Vee.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Weg zal moeten gooien, ja.

Veldwerker: En kan het op nog meer manieren vertaald? Als in, in een andere volgorde?

[1.06.00]

Informant 2: Ja, het zou –

Veldwerker: Veel zal moeten weggooien –

Informant 2: Het zou wel eens kunnen dat je veel weg moet gooien.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Ja. Maar die woordvolgorde van weg zal moeten gooien dat kan eigenlijk niet anders.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Dan.

Informant 1: Nee.

Veldwerker: Zal moeten weggooien, of zal weg moeten gooien.

Informant 2: Nee dat is goed zo.

Informant 1: Nee dat is xxx.

Veldwerker: Oké. Één één mogelijkheid.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Oké. Eh, vierhonderd – vijfhonderdtwee.

Opname: Vraagnummer vijfhonderdtwee
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Marie zit stoofperen en schillen.”

Informant 2: Ja.

Informant 1: Ja. Maar niet op deze manier.

Informant 2: xxx

Informant 1: Het is stoofperen TE schillen, maar niet EN.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Dat en dat klopt er niet in.

Veldwerker: Oké. Gaan we nu vertalen.

Opname: Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Marie zit stoofperen en schillen.”

Informant 1: Marie zit stoofteren te schillen.
Veldwerker: Oké, akkoord. Vijfhonderddertien.

[1.07.00]

Opname: Vraagnummer vijfhonderddertien.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Zo een vrouw een kun je maar beter niet tegenspreken.”

Informant 1: Nee, daar zit ook wel een woord teveel in. Zo een vrouwe EEN.

Informant 2: Ja, dat een dat moet ervan tussen.

Informant 1: Dat dat een dat moet ervan tussen. Dat – dan zeg je zo'n –

Informant 2: Zo'n vrouwe.

Informant 1: – vrouwe kun je beter maar niet tegenspreken.

Veldwerker: Zo'n vrouwe.

Informant 1: Zo'n vrouwe. Zo'n. Zo'n, dat hoort ook aan mekaare.

Veldwerker: Ja.

Informant 1: Kommatje N. Zo'n. Hee.

Informant 2: Zo'n vrouwe kajje beter ma niet, of nie, tegenspreken.

Informant 1: Ja. Kun je beter maar niet tegenspreken, ja.

Informant 2: Ja.

Informant 1: Inderdaad, dat moet ook nog andersomme.

Veldwerker: xxx

Informant 1: Beter ma nie. Niet ma nie beter: beter ma nie.

Veldwerker: Komt vierhonderd – of eh

Opname: Vraagnummer vijfhonderdveertien.

Veldwerker: xxx

Opname: Komt deze zin voor in uw dialect?
“Zo een mens een heeft altijd wat om over te klagen.”

[1.08.00]

Informant 2: Nee hoor.

Informant 1: Nee. Dat geloof ik ook niet.

Veldwerker: Nee?

Informant 1: Dat is ook weer – dat een moet ervan tussen. Zo'n mens heeft altijd wat te klagen.
Heeft altijd iets om over te klagen. Ja.

Veldwerker: Goed. Vijfhonderdtwintig.

Opname: Vraagnummer vijfhonderdtwintig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wat voor boeken heb je gekocht?”

Informant 2: Wat voor boeken AA je –

Informant 1: AA'je 'kocht. Ja.

Veldwerker: Ja. Vijfhonderdzesentwintig.

Opname: Vraagnummer vijfhonderdzesentwintig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Wie heeft jou op de kermis gezien?”

Informant 2: Wie aa joe op de kermis 'ezie?

Opname: Vraagnummer vijfhonderddertig.

Veldwerker: Ooooooh.

Opname: Komt de –

Veldwerker: Oh.

Informant 1: Oh oh oh.

Veldwerker: Eh, dat was vijfhonderdzesentwintig.

Informant 1: Ja.

Informant 2: Wie aa joe op de kermis 'ezie?

Informant 1: Ja.

[1.09.00]

Veldwerker: Ja.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Is precies dezelfde volgorde.

Informant 2: xxx

Informant 1: Wie aa je op de mart gezien, ja, dat doen we hier eigenlijk wel ja.

Informant 2: Ja, ja.

Informant 1: 't Is mart. Ja.

Informant 2: Ja, maar ja, xxx

Informant 1: Wie weet, xxx, ja. Ja.

Veldwerker: Goed.

Informant 1: xxx

Veldwerker: Vijfhonderddertig.

Opname: Vraagnummer vijfhonderddertig.
Komt deze zin voor in uw dialect?

“Marie zei dat Piet een boek heeft geprobeerd te verkopen.”

Informant 1: Nee dat is niet helemaal goed.

Informant 2: Nee. Nee.

Informant 1: Marie zei dat Piet een boek ver – perbeer te –

Informant 2: Nee.

Informant 1: – verkopen eit.

Informant 2: Marie zei dat Piet perbeert een boek te verkopen.

Veldwerker: Goed.

Informant 2: Alleen dat heeft moet er nog achter.

Informant 1: Heeft dat moet erachter.

Informant 2: Maar dat is verleden tijd dan.

Informant 1: Ohja, dan had er moeten staan Marie zei dat Piet –

Informant 2: Een boek – een boek probeerde te verkopen. Maar dat heeft hoeft er niet tussen.

[1.10.00]

Informant 1: Nee. Perbeert te verkopen.

Informant 2: Kan wel natuurlijk. Ie heit geprobeerd –

Informant 1: Marie zei dat Piet een boek geprobeerd te verkopen. Heit.

Informant 2: Marie zei dat Piet geprobeerd heit een boek te verkopen.

Informant 1: Ja. Perbeert HEIT. Marie zei dat Piet een boek hei – nee, ik kom er niet uit. Marie zei dat Piet een boek –

Informant 2: Nee, Marie zei dat Piet perbeert heit een boek te verkopen.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Oké.

Informant 1: Ja.

Veldwerker: Komt vijfhonderdéénendertig.

Informant 1: Ja.

Opname: Vraagnummer vijfhonderdéénendertig.

Komt deze zin voor in uw dialect?

“Wim dacht dat ik Els had geprobeerd een cadeau te geven.”

Informant 2: xxx.

Informant 1: Nee. Eh, even dienen. Wim docht dat ik Els perbeerd had een cadeau te geven. Ja, had perbeerd, maar niet zoals het hier staat. Hee?

[1.11.00]

Informant 2: Dat had dat staat niet goed.

Informant 1: Dat dat staat niet goed, die volgorde is niet goed.
Veldwerker: Goed. Vijfhonderdtweeëndertig.
Opname: Vraagnummer vijfhonderdtweeëndertig.
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Karel weet dat jij hebt geprobeerd Marie een boek te verkopen.”
Informant 2: Nee. Karel weet dat jje perbeerd heit.
Informant 1: xxx perbeerd. Heit.
Informant 2: Marie een boek te verkopen.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Oké. Eh, vijfhonderddertig. B.
Opname: Vraagnummer vijfhonderddertig B
Komt deze zin voor in uw dialect?
“Marie zei dat jij Piet een boek hebt geprobeerd te verkopen.”
Informant 1: Marie zei dat jje Piet een boek ei perbeerd te verkopen.
Informant 2: Nee, jij, nee hoor.
Informant 1: Ja. Komt dichterbij de waarheid als de vorige.

[1.12.00]

Informant 2: Ja. Als je natuurlijk eh, rechtstreeks aan iemand vraagt, dan zeg je JIE, Marja. Xxx
Informant 1: xxx dan wel.
Informant 2: Maar eh, toch in eh, in het algemeen niet hoor.
Informant 1: In het algemeen klopt het niet.
Veldwerker: Je ziet liever een boek geprobeerd hebt te verkopen.
Informant 2: xxx dan kan Jij er wel van tussen.
Informant 1: Ja.
Veldwerker: Oké. De laatste, tweehonderddrieënzeventig.
Opname: Vraagnummer tweehonderddrieënzeventig.
Vertaal de volgende zin in uw dialect.
“Marie trok de deken naar zich toe.”
Informant 1: Marie trok de deken naar zich toe.
Informant 2: Nee, Marie trok de deken naar d'r eigen toe.
Informant 1: Oh.
Informant 2: xxx
Informant 1: xxx
Veldwerker: Ja, is ook zo.

Informant 1: Naar zich of naar d'r eigen, ja. Kan allebei.

Veldwerker: Oké, goed. Eh, zet ik de opname –